

Эбеди сөз жан-тен боляр

1:1 Озал-башда Сөз барды, Сөз Худайдады, Сөз Худайың Өзүди. **2** Ол озал-башда Худайдады. **3** Хемме зады Ол яратды, ярадылан затларың хич бири Онсуз ярадылмады. **4** Онда яшайыш барды, яшайыш болса ынсанларың нуруды. **5** Бу нур гаранкылыкда парлаяндыр, гаранкылык оны өчүрип билен дэлдир. **6** Худай тарапындан иберилен бир адам барды, онуң ады Яхяды. **7** Ол гүвәлик этмәге, хеммелериң өзи аркалы иман этмеги үчин Нур хакда гүвәлик этмәге гелипди. **8** Онуң өзи нур дэлди, ол диңе нур хакда гүвәлик этмелиди. **9** Әхли ынсанлары ягтыландырян хакыкы нур дүңйә гелди. **10** Ол дүңйәдеди, дүңйә Ол аркалы ярадылыпды, эмма дүңйә Оны танамады. **11** Ол өзүниңкилере гелди, өзүниңкилер Оны кабул этмедилер. **12** Эмма Ол Өзүни кабул эденлере, адына иман эденлере Худайың огланлары болма хукугыны берди. **13** Олар гандан, бедениң ислеги билен я-да адамың ислеги билен догулман, эйсем, Худайдан догулдылар. **14** Сөз жан-тен болуп арамызда яшады; биз Онуң шөхратыны, Атасының ялңыз Оглуның мерхементден, хакыкатдан долы шөхратыны гөрдүк. **15** Яхя Ол хакда гүвә гечип гыгырды: «Мениң ызымдан бир адам гелер, Ол менден үстүндир, чүнки Ол менден овал барды диеним, ине, Шудур». **16** Онуң долулыгындан бизиң хеммәмиз мерхемент үстүне мерхемент алдык. **17** Чүнки Муса аркалы Мукаддес Канун берилди, Иса Месих аркалы болса мерхемент ве хакыкат пейда болды. **18** Худайы хич ким хич хачан гөрен дэлдир. Оны bize Атасының гужагында болан ялңыз Оглы танатды.

Чокундырыжы Яхя

19 Ехудылар Иерусалимден руханылары, левилери иберип, Яхядан: «Сен ким?» дийип соранларында, онуң гүвәлиги шейле болды. **20** Ол ыкпар этди, инкәр этмеди. «Мен Месих дэл» дийип ыкпар этди. **21** Онсоң олар: «Онда, сен Ылясмы?» дийип сорадылар. Ол: «Ёк»

дийди. «Шол гелжек пыгамберми?» дийдилер. Ол: «Ёк» дийип жогап берди. **22** «Онда сен ким? Биз өзүмизи бу ере ёлланлара нәме жогап берели, сен өзүң хакда нәме дийәрсин?» дийип сорадылар. **23** Яхя: «Мен, Ишая пыгамбериң айдышы ялы, Реббиң ёлуны догрулаң дийип, чөлде гыгыряның сеси» дийди. **24** Иберилен адамлар фарисейлердендилер. **25** Олар ондан: «Эгер сен Месих, Ыляс я-да шол пыгамбер дәл болсаң, онда нәме үчин чокундырарсың?» дийип сорадылар. **26** Яхя оlara шейле жогап берди: «Мен сув билен чокундырарын, йөне сизиң араңызда бири бар, сиз Оны танамаярсыңыз. **27** Менден соңра гелжек Шолдур. Мен Онуң чарыгының багыны чөзмәге-де мынасып дәлдириң». **28** Бу Иордан дерясының аңырсында, Бейтанияда, Яхяның чокундырян еринде болды.

Худайың гузусы

29 Эртеси гүн Яхя өзүне тарап гелйән Исаны гөрүп: «Ине, Шу дүняның гүнәсини Өз үстүне алан Худайың Гузусыдыр» дийди. **30** Мениң ызымдан бир адам гелер, Ол менден үстүндир, чүнки Ол менден овал барды дийип айданым, ине, Шудур. **31** Мен Оны танамаярдым, йөне Ол Ысрайылда аян болсун дийип, сув билен чокундырмага гелдим». **32** Яхя гүвә гечип, шейле дийди: «Мен Рухуң Гөкден кепдери ялы инип, Онуң үстүнде дураныны гөрдүм. **33** Мен Оны танамаярдым, йөне мени сув билен чокундырмага ёллан Худай маңа Рухуң инип, кимиң үстүнде дураныны гөрсөң, Мукаддес Рух билен чокундыржак Шолдур дийди. **34** Мен гөрүп, Онуң Худайың Оглудыгына шаят болдум».

Исаның илкинжи шәгиртлери

35 Эртеси гүн Яхя ене өз шәгиртлериниң икиси билен дурды. **36** Ол гезип йөрөн Исаны гөрүп: «Ине, Худайың Гузусы!» дийди. **37** Онуң айданларыны эшиден ики шәгирт Исаның ызына эерди. **38** Иса

ызына гарап, аркасындан гелйәнлери гөрди ве олар: «Нәме гөзлейәрсиниз?» дийди. Олар Ондан: «Мугаллым, Сен ниреде яшайрсың?» дийип сорадылар. **39** Иса олар: «Гелиң, гөрүң» дийди. Олар барып, Исаның ниреде яшайныны гөрдүлер ве шол гүн Онуң янында галдылар. Гүндиз сагат дөрдүң төверегиди. **40** Яхяның айданларыны эшидип, Исаның ызындан гиден ики адамың бири Симун Петрусың доганы Андреасды. **41** Ол илки өз доганы Симуну тапып, оңа: «Биз Месихи (ягны Христосы) тапдык» дийди. **42** Оны Исаның янына алып барды. Иса оңа гарап: «Сен – Ионаның оглы Симун. Сениң адың Кефас (тержиме эдиленде Петрус, ягны Гая диймекдир) болар» дийди. **43** Эртеси гүн Иса Желилә гитжек болуп, Филипусы тапды, оңа: «Мениң ызыма дүш!» дийди. **44** Филипус хем Андреас ве Петрус ялы Бетсайда шәхеринденди. **45** Филипус Натанаели тапып, оңа: «Биз Мусаның канунында, пыгамберлерин язгысында язылан Юсубың оглы насыралы Исаны тапдык» дийди. **46** Натанаел оңа: «Насырадан оңлы зат чыкармыка?» дийди. Филипус хем оңа: «Гел-де, гөр» дийди. **47** Иса Натанаелиң Өзүне тарап гелйәнни гөрүп, ол хакда: «Ине, хилесиз, хакыкы ысрайыллы» дийди. **48** Натанаел Оңа: «Сен мени ниреден танайрсың?» дийди. Иса оңа: «Филипус сени чагырмазындан өң, мен сени инжир агажының ашагындакаң гөрдүм» дийип жогап берди. **49** Натанаел Оңа: «Мугаллым, Сен Худайың Оглысың, Сен Ысрайылың Патышасысың» дийди. **50** Иса оңа: «Сени инжир агажының ашагындакаң гөрдүм дийип айданым үчин Маңа иман эдйәрсинми? Сен мундан улы затлары гөрерсин» дийди. **51** Онсоң оңа шейле дийди: «Мен сизе, хакыкатдан-да, догрусыны айдярын, мундан бейләк сиз Гөгүң ачылып, Худайың перишделериниң Ынсан Оглуның үстүне инип-чыкышыны гөрерсиниз».

Исаның илкинжи мугжызасы

2:1 Шондан ики гүн соң, Желиләниң Кана шәхеринде ника тойы болды. Исаның эжеси-де шол ердеди. **2** Иса ве Онуң шәгиртлери-де

тоя чагырылыпдылар. **3** Шерап етмезлик эденде, Исаның эжеси Оңа: «Шераплары ёк» дийди. **4** Иса оңа: «Эй хатын, Мениң ишимин саңа нәме дахылы бар? Мениң вагтым энтек гелип етенок» дийди. **5** Эжеси хызматкәрлере: «Сизе нәме дийсе, шоны эдиң» дийди. **6** Шол ерде ехудыларың тәрет кылмак үчин уланылян, хер бири ики я үч өлчег тутян алты саны дашдан ясалан сув күйзеси барды. **7** Иса хызматкәрлере: «Күйзелери сув билен долдурың» дийди. Олары агызларына ченли долдурдылар. **8** Онсоң хызматкәрлере: «Инди шулардан гуюп, тоюң гурамачысына экидиң» дийди. Олар хем эжитдилер. **9** Тоюң гурамачысы шераба өврүлен сувы дадып гөрөнде, онуң ниреден геленини билмән, (муны диңе сув гуян хызматкәрлер билйәрди) өйленйән йигиди чагырып, оңа шейле дийди: **10** «Хер кес өңи билен говы шерабы, көп иченлеринден соң болса эрбедени берйәндир, эмма сен говы шерабы хенизе ченли саклап гоюпсың». **11** Шейлеликде, Иса илкинжи аламатыны Желиләниң Кана шәхеринде йүзе чыкарып, Өз шөхратыны гөркезди. Шәгиртлери Оңа иман этдилер. Иса сөвдегәрлери ыбадатханадан ковяр **12** Шондан соң Иса эжеси, доганлары ве шәгиртлери билен Капернаума гитди. Ол ерде бирки гүн галдылар. **13** Ехудыларың Песахы якынлашанда, Иса Иерусалиме гитди. **14** Ол ыбадатханада сыгыр, гоюн, кепдери сатянлары, пул чалшып отуранлары гәрди. **15** Йүпден бир дүрре өрүп, гоюнлардыр сыгырлары билен бирликде барыны ыбадатханадан ковды, пул чалшыянларың пулларыны дөкди, өңлериндәки текжелерини йыкды. **16** Кепдери сатянлара: «Булары бу ерден экидиң, Атамың өйүни дүкана өвүрмәң» дийди. **17** Шонда шәгиртлериң ядына Мукаддес Язгыдакы «Сениң өйүңе болан ыхласым Мени иер» дийлен сөзлер дүшди. **18** Ехудылар гаршы чыкып, Ондан: «Сен шейле этмәге ыгтыярың барлыгына бизе нәме алаMAT гөркезерсиң» дийип сорадылар. **19** Иса оларга: «Сиз шу ыбадатхананы йыкың, Мен оны үч гүнүң ичинде дикелдерин» дийип жогап берди. **20** Ехудылар Оңа: «Бу ыбадатхана кырк алты йылда салынды, Сен оны үч гүнде дикелдерсиңми?» дийдилер. **21** Йөне Иса ыбадатхана дийип, Өз

беденине айдярды. **22** Иса диреленден соң, шәгиртлери Онуң айданыны ятлап, Язга, Исаның сөзлерине иман этдилер. **23** Песах байрамында Иерусалимдекә Исаның гөркезен алааматларыны гөрөнлериң көпүси Онуң адына иман этдилер. **24** Эмма Иса әхли адамлары танаянлыгы үчин, оларә Өзүни ынанмаярды. **25** Ол адам бабатда хич кимиң гүвәлигине мәтәч дәлди, чүнки ынсанда нәме бардыгыны Өзи билйәрди.

Иса билен Никодимос

3:1 Фарисейлериң арасында Никодимос атлы бир адам барды, ол ехудыларың башлыкларынданды. **2** Бу адам гижәниң ичинде Исаның янына гелип, шейле дийди: «Мугаллым, биз Сениң Худайдан гелен бир мугаллымдыгыңы билйәрис, чүнки Худай Өзи билен болмаса, хич ким Сениң гөркезен алааматларыңы гөркезип билмез». **3** Иса оңа: «Хакыкатдан-да, саңа догрусыны айдярын, гайтадан догулмадык адам Худайың Патышалыгыны гөрүп билмез» дийип жогап берди. **4** Никодимос Оңа: «Гарран адам гайтадан нәхили доглуп билер? Ол ене-де энесиниң гөвресине гирип доглуп билерми?» дийди. **5** Иса шейле жогап берди: «Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны айдярын, сувдан ве рухдан догулмадык адам Худайың Патышалыгына гирип билмез. **6** Беденден доглан бедендир, рухдан доглан рухдур. **7** Саңа гайтадан догулмалысыңыз диййәниме гең галма. **8** Ел ислән еринде өвүсйәр, сен онуң шуввулдысыны эшидйәрсин-де, ниреден гелип, нирә баряныны билмейәрсин. Рухдан догланларың әхлиси хем шейледир». **9** Никодимос Ондан: «Бу нәхили болуп билер?» дийип сорады. **10** Иса оңа шейле жогап берди: «Сен Ысрайылың мугаллымы болуп-да, булары билмейәрсинми? **11** Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны диййәрин, биз биленимизи айдярыс, гөренимизе гүвә гечйәрис, йөне сиз бизиң гүвәлигимизи кабул этмейәрсиниз. **12** Мениң ердәки затлар барада айдянарларыма ынанмасаңыз, онда Гөкдәки затлар барада айтсам, нәхили ынанарсыңыз? **13** Хич ким Гөгә чыкан

дәлдир; оңа дине Гөкден инен ве Гөкде болан Ынсан Оглы чыкандыр. **14** Мусаның чөлде йыланы ёкарык галдырышы ялы, Ынсан Оглы-да ёкарык галдырылмалыдыр. **15** Шейлеликде, Оңа ынаниянларың хич бири хеләк болман, эбеди яшайша говшар. **16** Чүнки Худай дүнийәни көп сөййәнлиги үчин, Оглуна иман эденлерин хич бири хеләк болман, эбеди яшайша говушсын дийип, Өзүнин екеже Оглуны берди. **17** Худай Оглуны дүнийәни хөкүм этсин дийип дәл-де, әйсем, дүнийә Ол аркалы халас болсун дийип иберди. **18** Оңа ынаниян хөкүм эдилмез, ынанмаян болса, Худайың екеже Оглуның адына иман этмейәнлиги үчин әййәм хөкүм эдилендир. **19** Хөкүм шундан ыбарат: дүнийә нур инди, йөне адамлар гаранкылыгы нурдан говы гөрдүлер, чүнки оларың ишлери яманлыкды. **20** Шер иш әдйән нуры йигренйәндир, ол ишлериниң әшгәр болмазлыгы үчин нура гелйән дәлдир. **21** Эмма хак иш әдйән ишлериниң Худай аркалы эдилйәндиги әшгәр болсун дийип нура гелйәндир».

Иса билен Чокундырыжы Яхя

22 Шундан соң Иса шәгиртлери билен Яхуда үлкесине гидип, бирнәче вагтлап олар билен шол ерде галып чокундырды. **23** Яхя хем Салымың голайындакы Энонда чокундырды, чүнки ол ерде сув болды, адамлар хем барып чокундырылярдылар. **24** Чүнки Яхя әнтәк зындана атылманды. **25** Яхяның шәгиртлери билен кәбир ехудылар арасында тәрәт меселесинде жедел чыкды. **26** Олар Яхяның янына гелип: «Мугаллым, Иорданың аңырсында сениң яныңда болан, сениң гүвәлик эден адамың, ине, чокундыряр, хеммелер Оңа барярлар» дийдилер. **27** Яхя оларә жогап берип, шейле дийди: «Адам Гөкден берилмедик хич бир зады алып билмез. **28** „Мен Месих дәл, йөне Ондан өң иберилдим" диениме сизиң өзүңиз шаятсыңыз. **29** Кимиң гелинлиги бар болса, ол гиевдир. Эмма гиевиң досты онуң янында дуруп, сесини эшидип, онуң овазына гаты шатланяндыр. Мениң бу шатлыгым-да хәзир ерине етди. **30** Ол бейгелмелидир, мен песелмелидирин. **31** Ёкардан гелен

хеммеден ёкарыдыр. Ерден болан ериңкидир, ердәкилер ялы геплейэндир. Гөкден гелен хеммеден ёкарыдыр. **32** Ол гөренине, эшиденине гүвәлик эдйәр, йөне Онуң гүвәлигини хич ким кабул этмейәр. **33** Эмма Онуң гүвәлигини кабул эден Худайың хакыкатдыгыны тассыкляяндыр. **34** Чүнки Худай тарапын Ёлланан Худайың сөзлерини сөзлейэндир, себәби Худай Рухы өлчег билен бермейәр. **35** Ата Оглы сөййәр ве Ол әхли зады Онуң элине берендир. **36** Огла иман эден эбеди яшар. Огла иман этмедик яшайыш гөрмез, Ол Худайың газабына сезевар болар».

Иса билен самариялы аял

4:1 Яхя гаранда, Өзүниң көп шәгирт эдиненлиги ве чокундырянлыгы барада фарисейлере хабар етендигини Иса билди. **2** (Хакыкатда, Онуң Өзи дәл-де, шәгиртлери чокундырарды.) **3** Яхуданы терк эдип, Ол ене Желилә гитди. **4** Онуң Самариядан гечмеги герекди. **5** Шейлеликте, Ол Якубың өз оглы Юсуба берен ериниң голайындакы Самарияның Сихар диен шәхерине гелди. **6** Бу ерде Якубың гуюсы барды. Ёл йөрәп ядан Иса гуйының башында отурды; гүнортана голайды. **7** Самариялы бир аял сув чекмәге гелди. Иса оңа: «Маңа ичмәге сув берсене» дийди. **8** Исаның шәгиртлери иймит сатын алмак үчин шәхере гидипдилер. **9** Самариялы аял Оңа: «Сен ехуды болуп, мен самариялы аялдан ичмәге сувы нәхили дилейәрсин?» дийди. Чүнки ехудылар самариялылар билен гатнашык этмейәрдилер. **10** Иса оңа шейле жогап берди: «Сен Худайың пешгешиниң нәмедигини, өзүңе „Маңа ичмәге сув бер" диййәниң кимдигини билседин, онда сувы сениң өзүң Ондан диләрдиң, Ол-да сана дирилик сувуны берерди». **11** Аял Оңа шейле дийди: «Эй Ага, Сениң сув чекер ялы говаң ёк, гуйы-да чун, дирилик сувуны ниреден алжак? **12** Бу гуйыны бизе берен, мундан өзи-де, чагалары ве доварлары-да сув ичен атамыз Якупдан Сен улумы?» **13** Иса оңа шейле жогап берди: «Бу сувдан ичен ене-де сувсар. **14** Йөне Мениң бержек сувумдан ичен асла сувсамаз,

терсине, Мениң оңа бержек сувумың ичинде эбедилик яшайыш чешмеси болар». **15** Аял Оңа: «Эй Ага, маңа шол сувдан берсене, сувсамайын, сув чекмәге бу ере гелмәйин» дийди. **16** Иса оңа: «Онда, гит-де, әриңи чагырып гел» дийди. **17** Аял Оңа: «Мениң әрим ёк» дийди. Иса-да оңа: «Әрим ёк дийип, догры айтдың. **18** Сениң бәш әриң барды, йөне хәзиркиң өз әриң дәл, муны догры айтдың» дийди. **19** Аял Оңа шейле дийди: «Эй Ага, гөрйәрин велин, Сен пыгамбер өйдйән. **20** Бизиң аталарымыз шу дагда сежде этдилер, йөне сиз ехудылар, сежде эдилмели ер Иерусалимдедир дийәрсиниз». **21** Иса оңа шейле дийди: «Начар, Маңа ынан, вагт гелер, Ата не шу дагда, не-де Иерусалимде сежде эдерсиниз. **22** Сиз танамаяныңыза сежде эдйәрсиниз, биз танаянымыза сежде эдйәрис, чүнки гутулыш ехудылардан гелйәр. **23** Эмма хакыкы сежде эдижилерин Ата рухда, хакыкатда сежде этжек вагтлары гелер, эййәм гелди хем, чүнки Ата Өзүне шейле сежде эдйәнлери агтаряр. **24** Худай Рухдур, Оңа сежде эдйәнлер рухда, хакыкатда сежде этмелидир». **25** Аял Оңа: «Христос дийилйән Месихиң гелжегини билйәрин, Ол геленде бизе әхли зады билдирер» дийди. **26** Иса оңа: «Сениң билен геплешип дуран Шол» дийди. **27** Шу пурсатда Исаның шәгиртлери гелдилер, Онуң бир аял билен геплешип дуранына олар хайран галдылар. Йөне оларың хич бири «Нәме ислейәрсин?» я-да «Бу аял билен нәме үчин геплешйәрсин?» диймеди. **28** Онсоң яңкы аял күйзесини гойды-да, шәхере барып, халка: **29** «Йөрүң, мениң әхли эден ишлерими айдып берен Адамы гөрүң. Ол Месих болаймасын» дийди. **30** Олар шәхерден чыкып, Исаның янына бардылар. **31** Шу аралыкда шәгиртлери Ондан: «Мугаллым, ий!» дийип хайыш этдилер. **32** Йөне Иса олар: «Менде иере зат бар, йөне сиз оны билмейәрсиниз» дийди. **33** Онсоң шәгиртлери: «Оңа бири иере зат гетирен дәлдир-ә?» дийишдилер. **34** Иса олар: «Иймитим – Мени Ёлланың ислегини бержай этмек, Онуң ишини ерине етирмекдир дийди. **35** Сиз орага ене дөрт ай бар диймейәрсинизми? Эмма Мен сизе гөзүңизи галдырың-да, экин

мейданларына середин, олар эййэм орага тайяр диййэрин. **36** Экен-де, оран-да билеликде шатланар ялы, оран хакыны аляр, эбеди яшайыш үчин хасыл топлаяр. **37** Чүнки бу ерде „Бири экер, бири оран“ дийилйән сөз догрудыр. **38** Мен сизи зэхмет чекмедик хасылыңызы ормага ибердим; башгалар зэхмет чекдилер, сиз болса оларың зэхметиниң хасылына гирдиңиз». **39** «Мениң әхли эден ишлерими айдып берди» дийип, гүвәлик эден аялың сөзи себәпли, ол шәхердәки самариялыларың көпүси Иса иман этдилер. **40** Шонун үчин-де самариялылар Исаның янына геленлеринде, Ондан өз янларында галмагыны хайыш этдилер. Ол шол ерде ики гүн галды. **41** Онуң сөзүни диңлән ене-де көп адамлар Оңа иман этди. **42** Ол аяла болса олар: «Биз инди сениң айданларың себәпли иман этмейәрис; өзүмиз эшитдик, Онуң дүнийәниң чын Халасгәри, Месихдигини билйәрис» дийдилер.

Бир гуллуқчының оглы сагалдыляр

43 Ики гүнден соң Иса ол ерден Желилә гитди. **44** Чүнки Ол пыгамбериң өз юрдунда гадырының ёклугына гүвәлик эдипди. **45** Желилә баранда, Исаның Иерусалимдәки байрамда эден әхли ишлерини гөрән желилелилер Оны кабул этдилер, чүнки оларың өзлери-де шол байрама гидипдилер. **46** Шейлеликде, Иса ене-де Өзүниң сувдан шерап ясан ери болан Желиләниң Кана шәхерине гайдып гелди. Капернаумда патышаның бир гуллуқчысының оглы сырқав ятырды. **47** Бу адам Исаның Яхудадан Желилә геленини эшиденде, Онуң янына барып, өлүм яссыгында ятан оглуны сагалтмагы Ондан хайыш этди. **48** Иса оңа: «Сиз алапатлар, мугжызалар гөрмесеңиз, асла ынанмарсыңыз» дийди. **49** Патышаның гуллуқчысы Оңа: «Эй Ага, оглум өлмәнкә барсана!» дийди. **50** Иса оңа: «Гидибер, оглуң сагалды» дийди. Ол хем Исаның сөзүне ынанып гитди. **51** Ол әнтеқ ёлдака, хызматкәрлери өңүнден чыкып: «Оглуң сагалды» дийдилер. **52** Ол хызматкәрлеринден оглуның говуланып башлан сагадыны аныкламақ иследи. Олар оңа:

«Дүйн гүндиз сагат бирде гызгыны гайтды» дийдилер. **53** Шейлеликте, мунуң Исаның «Оглуң сагалды» диен сагадында боландыгыны билип, ол бүтин ичерси билен бирликде Оңа иман этди. **54** Бу Исаның Яхудадан Желилә геленден соң гөркезен икинжи аламатыды.

Ховуз башындакы бир отураның сагалдылмагы

5:1 Шундан соң ехудыларың бир байрамы барды. Иса хем Иерусалиме гитди. **2** Иерусалимде Гоюн дервезесиниң янында ивритче Бейтеста дийилйән бәш эйванлы бир ховуз барды. **3** Шол ерде гаты көп сыркавлар, көрлер, агсаклар, отуралар сувуң чайканмагына гарашып ятырдылар. **4** Чүнки вагтал-вагтал Реббинч бир перишдеси шол ховза гирип, сувы чайкаярды, сувуң чайканмагының ызысүре илкинжи болуп сува гирен өз кеселинден сапланярды. **5** Шол ерде отуз секиз йыл бәри дерт чекип ятан бир адам барды. **6** Иса онуң ятаныны гөренде, узак вагтдан бәри кеселдигини билип оңа: «Сагалмак ислейәрсинми?» дийди. **7** Сыркав Оңа шейле жогап берди: «Эй Ага, сув чайканан вагты мени ховза салжак адам ёк, мен барянчам, башга бири менден өң ховза гирәййәр». **8** Иса оңа: «Тур, дүшегиңи ал-да, йөре!» дийди. **9** Яңкы адам деррев сагалып, дүшегини алды-да, йөрәп башлады. Бу вака ехудыларың ыбадат әдйән гүни – Сабат гүни болды. **10** Мунуң үчин ехудылар сагалан адама: «Бу гүн Сабат гүни, саңа дүшегиңи гөтермек болмаз» дийдилер. **11** Сагалан: «Мени сагалдан Адам маңа „Дүшегиңи ал-да, гит" дийди» дийип, оlara жогап берди. **12** «Саңа „Дүшегиңи ал-да, гит" диен Адам ким?» дийип, ондан сорадылар. **13** Йөне сагалан адам Онуң кимдигини билмейәрди, чүнки Иса шол ердәки мәрекәниң арасына гирип гидипди. **14** Соңра Иса ыбадатханада оңа габат гелип: «Ине, сагалдың, мундан бейләк гүнә этме, саңа хас яман зат болаймасын» дийди. **15** Шейлеликте, яңкы адам барып, өзүни сагалданың Исадыгыны ехудыларга айтды. **16** Бу иши Сабат гүни эденлиги үчин ехудылар Исаны ызарладылар, Оны

өлдүржек болдулар. **17** Эмма Иса оlara: «Мениң Атам хенизе ченли ишлэп йөр, Мен хем ишлейэрин» дийип жогап берди. **18** Шу себэпден ехудылар өңкүден-де бетер Оны өлдүрмегин күйүне дүшдүлөр, чүнки Ол диңе Сабат гүнүни бозмак билен чэклемэн, эйсем, Худая Атам дийип, Өзүни Худая деңейэрди.

Яшайыш берйән Иса

19 Иса оlara шейле жогап берди: «Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, Атасының эден затларыны гөрмесе, Огул Өзүнден хич зат эдип билмез, чүнки Ата нэме этсе, Огул-да шоны эдйэндир. **20** Чүнки Ата Оглы сөййэр, эхли эдйән затларыны Оңа гөркезйэр. Сизи хайран галдыржак хас бейик затлары-да Ол Оңа гөркезер. **21** Атаның өлүлери дирелдиши ялы, Огул-да ислэн адамларыны дирелдер. **22** Ата хич кимиң үстүнден хөкүм чыкарян дэлдир, Ол эхли хөкүми Огла табшырандыр. **23** Ата хормат гойянар Огла-да хормат гоймалыдырлар. Огла хормат гоймаян адам Оны ёллан Ата-да хормат гойян дэлдир. **24** Мен сизе хакыкатыны айдярын, Мениң сөзүми диңлэп, Мени Ёллана иман эдене эбеди яшайыш бардыр, онуң үстүнден хөкүм чыкарылмаз. Ол өлүмден яшайша гөчендир. **25** Мен сизе хакыкатыны айдярын, Худайың Оглуның сесини өлүлериң эшитжек вагты гелер, бу вагт эййэм гелди. Онуң сесини эшиденлер яшар. **26** Чүнки Ата Өзүнде яшайыш болшы ялы, Огла-да яшайыш ожагы болмаклығы берендир. **27** Ол хөкүм чыкармак ыгтыярыны-да Оңа берди, чүнки Ол Ынсан Оглудыр. **28** Муңа гең галмаң, чүнки габырдакыларың хеммесиниң Онуң сесини эшитжек вагтлары гелер. **29** Хайыр иш эденлер яшамак үчин, шер иш эденлер болса хөкүм үчин дирелер.

Иса барада гүвэлик

30 Мен Өз-Өзүмден хич бир зат эдип билмейэрин; эшидишиме гөрэ хөкүм чыкарырын. Мениң хөкүмим хакдыр, чүнки Мен Өз ислегими

дәл-де, Мени ёллан Атаның ислегини амала ашырмага дыржашярын. **31** Эгер Мен Өзүм хакда гүвәлик берсем, онда бу гүвәлигим хак дәлдир. **32** Мен хакда гүвәлик берйән башга бири бар, онуң Өзүм хакдакы гүвәлигиниң догрудыгыны Мен билйәрин. **33** Сиз Яхяның янына адамлар ёлладыңыз, ол-да хакыката гүвәлик этди. **34** Эмма Мен ынсан гүвәлигини кабул этмейәрин, Мен диңе сизиң халас болмагыңыз үчин булары айдярын. **35** Ол янып дуран, нур сачян чырадыр. Сиз аз салым онуң ышыгына гуванмак иследиңиз. **36** Эмма Мендәки гүвәлик Яхядакыдан хас улудыр, чүнки ерине етирмегим үчин Атаның Өзүме табшыран ишлери, ягны Мениң эдйән ишлерим Мени Атаның иберенлигине гүвә гечйәр. **37** Мен хакда Мени иберен Атаның Өзи гүвәлик этди. Йөне сиз Онуң не сесини эшитдиңиз, не-де йүзүни гөрдүңиз. **38** Онуң сөзи сизде галмаяр, чүнки сиз Онуң Иберенине иман этмейәрсиңиз. **39** Сиз Мукаддес Язгылары агтарышдырарсыңыз, чүнки эбеди яшайыш шолардадыр өйдйәрсиңиз. Олар болса Мен хакда гүвәлик эдйәрлер. **40** Йөне сиз өмрүңиз болар ялы, Маңа гелмек ислемейәрсиңиз. **41** Мен ынсанлардан өвги кабул этмейәрин. **42** Сизи-де танаярын. Сизде Худайың сөйгүси ёк. **43** Мен Атамың адындан гелдим, сиз болса Мени кабул этмейәрсиңиз. Йөне башга бири өз адындан геләйсе, сиз оны кабул эдерсиңиз. **44** Еке-тәк Худайдан өвги гөзлемән, бири-бириңизден өвги кабул эдйәркәңиз, сиз нәхили иман эдип билерсиңиз? **45** Атаның өңүнде Мен сизи айыплар өйтмәң. Сизи айыплажак өз умыт баглаяныңыз Мусадыр. **46** Сиз Муса иман эден болсадыңыз, онда Маңа-да иман эдердиңиз, чүнки ол Мен хакда язды. **47** Онуң язанларына ынанмаян болсаңыз, онда Мениң айдянларыма нәхили иман эдерсиңиз?»

Иса бәш мүң адамы доюряр

6:1 Шундан соң Иса Желилә, ягны Тиберия көлүниң аңырсына гитди. **2** Онуң сыркавлар барада эден алааматларыны гөрен халайык Онуң ызына дүшди. **3** Иса дага чыкып, шәгиртлери билен отурды. **4**

Ехудыларың Песах байрамы якынды. **5** Иса төверегине гөзүни айлады ве Өз янына көп халайыгың гелйәнини гөрүп, Филипуса: «Булар иер ялы чөреги ниреден сатын аларыс?» дийди. **6** Ол муны Филипусы сынамак үчин сорапды, чүнки нәме этжегини Өзи билйәрди. **7** Филипус Оңа: «Ики йүз динарлык чөрек оларың хер бириниң бир дөвүм алмагына-да етмез» дийди. **8** Шәгиртлерин бири, Симун Петрусың доганы Андреас Оңа шейле дийди: **9** «Бу ерде бир огланда бәш арпа чөреги билен ики балык бар, йөне шейле көп мәрекә бу нәме болар?» **10** Иса: «Халайыгы отурдың» дийди. Ол ерде от көпди, бәш мүңе голай адам отурды. **11** Иса чөреклери алып, шүкүр эденинден соң, олары отуранлара пайлады. Балыклардан-да нәче ислеселер, олар берди. **12** Олар доянларындан соң, Иса шәгиртлерине: «Артан дөвүмлери йыгнашдырың, хич зат заяланмасын» дийди. **13** Шейлеликде, бәш саны арпа чөрегинден иен адамлардан артып галан дөвүмлери йыгнап, он ики себеди долдурдылар. **14** Исаның бу аламатыны гөрөн халайык: «Хакыкатдан-да, дүңйә гелжек пыгамбер Шудур» дийишдилер. **15** Иса оларың гелип, патыша этмек үчин Өзүни зор билен тутжак боляндыкларыны аңансоң, ене-де еке Өзи дага чыкып гитди.

Иса сувуң йүзүнден йөрөйәр

16 Агшамара Онуң шәгиртлери көле гелдилер. **17** Бир гайыга мүнүп, көлүң аңырсындакы Капернаума уградылар. Гараңкы дүшсе-де, Иса энтек оларың янына гелмәнди. **18** Гүйчли ел туруп, көл толкун атып башлады. **19** Гайык билен, такмынан, бәш-алты километр йүзенлеринден соң, Исаның сувуң йүзүнден йөрәп, гайыга якынлашып гелйәнини гөрүп, олар горкдулар. **20** Эмма Иса олар: «Бу – Мен, горкмаң» дийди. **21** Олар Оны гайыга мүндүржек болдулар, йөне гайык шол пурсатда кенара гелип етди. **22** Эртеси гүн көлүң бейлеки кенарында галан халайык Исаның шәгиртлериниң мүнөн гайыгындан башга хич бир гайыгың ёкдугына ве Исаның Өз шәгиртлери билен шол гайыга

мүнмәндигине, шәгиртлериң еке гидендиклерине гөз етирдилер. **23** Шу аралықта, Реббидиң шүкүринден соң чөрек иен ерлериниң голайына Тибериядан гайыклар гелди. **24** Исаның-да, шәгиртлериң-де ол ерде ёкдугыны гөрөн халайык гайыкларга мүнүп, Исаны гөзлемәге Капернаума барды. **25** Оны көлүң аңырсындан тапып: «Мугаллым, бу ере хачан гелдиң?» дийип сорадылар.

Яшайыш чөреги

26 Иса оларга шейле жогап берди: «Мен сизге хакыкатыны айдярын, сиз Мени аламанат гөрениңиз үчин дәл, чөрек ийип дояныңыз үчин агтарярысыңыз. **27** Заяланың иймит үчин дәл-де, эбеди яшайша ченли галян иймит үчин чалшың. Оны сизге Ынсан Оглы берер, чүнки Оңа Ата Худай Өз мөхүрини басандыр». **28** «Биз Худайың ишлерини бержай этмек үчин нәме этмели?» дийип, Ондан сорадылар. **29** Иса оларга: «Худайың иши шу: Онуң Иберенине иман эдиң» дийип жогап берди. **30** Олар шейле дийдилер: «Биз гөрүп, Саңа иман эдер ялы, Сен нәхили аламанат гөркезерсиң? Сен нәме эдерсиң? **31** „Ол Гөкден иер ялы чөрек берди" дийип, Язгыда язылышы ялы, бизиң аталарымыз манна ийдилер». **32** Иса оларга шейле дийди: «Мен сизге хакыкатыны айдярын, сизге Гөкден чөрек берен Муса дәл, хакыкы чөреги Гөкден сизге Атам берйәр. **33** Чүнки Гөкден инип, дүнийә яшайыш берйән Худайың чөрегидир». **34** Олар Оңа: «Я Реб, шол чөреги бизге хемише бер» дийдилер. **35** Иса оларга шейле дийди: «Яшайыш чөреги Мендирин, Маңа гелен асла ач болмаз, Маңа иман эден асла сувсамаз. **36** Айдышым ялы, сиз Мени гөрдүңиз, йөне Маңа иман этмейәрсиниз. **37** Атамың Маңа беренлериниң бары Маңа гелер, Мен Өзүме геленлери асла ковмарын. **38** Чүнки Мен Өз ислегими дәл-де, Мени Иберениң ислегини бержай этмек үчин Гөкден индим. **39** Мени Иберениң ислеги болса Маңа табшыранларының хич бирини йитирмән, олары ахыретде гайтадан дирелтмегимдир. **40** Атаның ислеги Оглы гөрүп, Оңа иман эден хер кесиң эбеди яшайшының болмагыдыр. Мен ахырет гүни оны

гайтадан дирелдерин». **41** Онуң «Гөкден инен чөрек – Мен» диени үчин, ехудылар гаршы чыкып, хүнүрдешдилер. **42** «Бу Юсубың оглы Иса дәлми? Биз Онуң какасыны-да, эжесини-де танаярыс. Ол нәхили „Мен Гөкден индим" диййәр?» дийишдилер. **43** Иса олара шейле дийди: «Өзара хүнүрдешмәң. **44** Мени иберен Атам Маңа тарап чекмесе, хич ким Мениң яныма гелип билмез. Мен оны ахырет гүни дирелдерин. **45** Пыгамберлеринң язгыларында: „Оларынң хеммесине Худай тарапындан тәлим берлер" дийилйәндир. Атамдан эшидип, Ондан тәлим алан хер кес Маңа гелер. **46** Бу – бири Атаны гөрөндир дийилдиги дәлдир. Атаны диңе Худайдан Гелен гөрөндир. **47** Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, Маңа иман эдениң эбеди яшайшы бардыр. **48** Яшайыш чөреги Мендирин. **49** Сизинң аталарыңыз чөлде манна ийип өлдүлөр. **50** Бу чөрек болса ондан иен өлмез ялы, Гөкден инендир. **51** Гөкден инен дири чөрек Мендирин. Бу чөректен иен адам эбеди яшар. Дүниәниң яшайшы үчин Мениң бержек чөрегим Өз тенимдир». **52** Онсоң ехудылар: «Бу Адам Өз тенини бизе иймәге нәхили берип билер?» дийшип, өзара жеделлешдилер. **53** Иса олара шейле дийди: «Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, Ынсан Оглуның тенини ийип, ганыны ичмесениз, сизде яшайыш болмаз. **54** Мениң теними ийип, ганымы ичениң эбеди өмри болар. Ахырет гүни Мен оны дирелдерин. **55** Чүнки Мениң теним хакыкы иймит, ганым хакыкы ичгидир. **56** Мениң теними ийип, ганымы ичен Менде галар, Мен хем онда. **57** Дири Атаның Мени ибериши, Мениң хем Ата аркалы яшайшым ялы, Мени иен-де Мен аркалы яшар. **58** Гөкден инен чөрек будур. Ол аталарыңызың иен манналары ялы дәлдир, олар өлдүлөр, бу чөреги иен болса эбеди яшар». **59** Ол бу сөзлери Капернаумда синагогада сапак берйәркә айтды.

Көп адамлар Исаны терк эдйәр

60 Шәгиртлеринң көпүси муны эшидип: «Бу сөзлөр агыр. Муны ким диңләп билер?» дийишдилер. **61** Иса шәгиртлеринң муңа

хүңүрдешйәнини Өз ичинден билип, олар шейле дийди: «Бу сизи алжырадырмы? **62** Онда сиз Ынсан Оглуның овал болан ерине гайтадан чыканыны гөрәйсеңиз нәме диеркәңиз? **63** Яшайыш берйән рухдур, бедениң пейдасы ёкдур. Мениң сизе айдян сөзлерим рух хем яшайышдыр. **64** Йөне сизиң араңызда кәбир иман этмейәнлер бар». Чүнки Иса иман этмейәнлериң кимдигини, Өзүни кимиң тутуп бержекдигини өңүнден билйәрди. **65** Ол: «Атаның гөнүкдирмедик адамы Маңа гелип билмез дийип, Мен сизе шонуң үчин айдыпдым» дийди. **66** Шол вагтдан башлап, шәгиртлериң көпүси Ондан йүз өвүрдилер, Онуң билен тиркешмеги гойдулар. **67** Шондан соң Иса Онкилерден: «Сиз хем Мени терк эдерсиңизми?» дийип сорады. **68** Симун Петрус Оңа шейле жогап берди: «Я Реб, биз Сени терк эдип, киме баралы? Эбеди яшайыш сөзлери Сенде ахырын. **69** Биз Сениң Месихдигиңе, дири Худайың Оглудыгыңа иман этдик, муны ачык билйәрис». **70** Иса олар: «Сиз Онкилери Өзүм сайлап алмадыммы? Муңа гарамаздан, сизиң бириңиз шейтан» дийип жогап берди. **71** Ол муны Симунның оглы Иуда Искариота какдырып айдярдды, чүнки Ол Онкилериң бириди. Соңра ол Иса хайынлык этди.

Иса Иерусалиме гидйәр

7:1 Шондан соң Иса ондан-оңа гатнап, Желиледе гезди. Ехудылар Оны өлдүрмегиң кастында болансоңлар, Ол Яхудада гезмек ислемейәрди. **2** Ехудыларың Чатма байрамы якынлапды. **3** Доғанлары Оңа шейле дийдилер: «Бу ерден айрылып, Яхуда гит, эдйән ишлериңи шәгиртлериң гөрсүн. **4** Өзүни ачык танатмак ислейән адам гизлин иш эдйән дәлдир. Сен бу затлары эдйән болсаң, Өзүни дүңйә гөркез». **5** Чүнки доғанлары-да Оңа иман этмейәрдилер. **6** Иса олар жогап берди: «Мениң вагтым энтек геленок, йөне сизиң үчин элмыдама вагтдыр. **7** Сизи дүңйә йигренип билмез, эмма Мени йигрениәр, чүнки Мен онуң ишлериңи эрбетдигине гүвә гечйәрин. **8** Сиз байрама гидиң, Мен бу байрама гитжек дәл, чүнки Мениң вагтым энтек доланок». **9** Ол бу затлары

олара айдып, Желиледе галды. **10** Эмма доганлары байрама гиденлеринден соң, Ол-да гитди, йөне ач-ачан дэл-де, гизлин гитди. **11** Ехудылар байрамда Оны агтарып: «Ол ниреде?» дийишйәрдилер. **12** Халайыгың арасында Ол хакда көп гүррүң болды. Кәбирлери «Ол говы адамдыр» дийсе, башгалары «Ол халкы аздыряр» диййәрди. **13** Йөне ехудылардан горкуп, хич ким Ол хакда ачык гүррүң эдип билмейәрди. **14** Байрамың ярысы геченде, Иса ыбадатхана барып, сапак бермәге дурды. **15** Ехудылар хайран галып: «Бу адам хич ерде окамаздан, Мукаддес Язгылары ниреден билйәркә?» дийишйәрдилер. **16** Иса оlara шейле жогап берди: «Мениң өвредйәнлерим Өзүмиңки дэл, Мени Иберениңки. **17** Бири Худайың ислегини бержай этмек ислейән болса, онда Мениң өвредйәнлеримиң Худайдандыгыны я-да Өзүмден сөзлейәндигими ол билер. **18** Өзүнден сөзлейән өзи үчин шөхрат агтаряндыр. Өзүни Иберен үчин шөхрат агтарян болса догручылдыр, онда нәдогрулык ёкдур. **19** Мукаддес Кануны сизе Муса бермедими? Муңа гарамаздан, сизиң хич бириңиз кануны бержай этмейәрсиниз. Нәме үчин Мени өлдүржек болярсыңыз?» **20** Халайык Оңа: «Сен жыңлы, ким Сени өлдүржек боляр?» дийди. **21** Иса оlara шейле жогап берди: «Мен бир иш этдим, оңа хеммәңиз хайран галдыңыз. **22** Муса сизе сүннети берди, йөне бу Мусадан дэл-де, ата-бабалардандыр – сиз Сабат гүни адам сүннетлейәрсиниз. **23** Мусаның кануны бозулмасын дийип, Сабат гүни сүннет эдилйән болса, онда Сабат гүни бир адамы бүс-бүтин сагалдандыгым үчин Мени язгармаңыз нәме? **24** Даш гөрнүше гөрә хөкүм чыкарман, адыллык билен хөкүм чыкарың».

Иса Месихмидир?

25 Бу ерде иерусалимлилериң кәбири: «Өлдүржек болянлары бу Адам дэлми? **26** Бу, ине, ачык гүррүң берип дур, Оңа хич зат диймейәрлер, бизиң башлыкларымыз Мунуң Месихдигини, хакыкатдан хем билйән болаймасынлар?! **27** Йөне биз бу Адамың

нирелидигини билйәрис. Месих геленде болса Онуң нирелидигини хич ким билмез» дийишдилер. **28** Онсоң Иса ыбадатханада сапак берип дурка, шейле дийип гыгырды: «Сиз Мени хем танаярсыңыз, хем нирелидигими билйәрсиңиз. Йөне Мен Өз-Өзүмден гелемок, Мени Иберен хакдыр, сиз Оны танамаярсыңыз. **29** Мен Оны танаярын, чүнки Мен Ондандырын. Мени иберен Олдур». **30** Шондан соң Оны тутжак болдулар, йөне хич ким Оңа эл узатмады, чүнки Онуң вагты энтэк гелмәнди. **31** Халайыгың көпүси Оңа иман эдип, шейле дийди: «Месих геленде, Шунункыдан көп аламанат гөркезерми?» **32** Фарисейлер Иса хакда халк арасындакы бу пышырдылары эшитдилер. Онсоң баш руханылар, фарисейлер Оны тутмак үчин серкерделери ёлладылар. **33** Иса шейле дийди: «Мен ене аз салым сизиң яныңызда галып, соңра Өзүми Иберене гидерин. **34** Сиз Мени гөзләрсиңиз, йөне тапмарсыңыз. Мениң баржак ериме сиз барып билмерсиңиз». **35** Онсоң ехудылар бири-бирине: «Бу Адам, биз тапып билмез ялы, нирә гитжеккә? Греклериң арасына дагап гиденлериң янына барып, греклере сапак бержекмикә? **36** Мунуң „Мени гөзләрсиңиз, йөне тапмарсыңыз, Мениң баржак ериме барып билмерсиңиз" диййәни нәмекә?» дийишдилер. **37** Байрамың соңкы улы гүнүнде Иса өр туруп гыгырды: «Сувсаянлар Мениң яныма гелсин, ичип гансын. **38** Ким Маңа иман этсе, Язгыда айдылышы ялы, онуң ичинден дирилик сувуның булаклары акар». **39** Ол муны Өзүне иман эденлериң соңра алжак Рухы барада айдялды. Олара энтэк Мукаддес Рух инмәнди, чүнки Иса энтэк шөхратландырылманды. **40** Халайыкдан кәбирлери бу сөзи эшидип: «Бу, хакыкатдан хем, шол гелжек пыгамбердир» дийдилер. **41** Башгалары: «Бу Месихдир» дийдилер, эмма кәбирлери: «Месих Желиледен гелмелимиди? **42** Язгыда „Месих Давудың неслинден, Давудың обасы Бейтуллахамдан гелер" дийип язылманмы нәме?» дийдилер. **43** Шейлеликде, халайыгың арасында Иса барада агзалалык дөреди. **44** Олардан кәбирлери Оны тутмак иследилер, йөне хич ким Оңа эл дегирмеди.

Ехуды ёлбашчыларының имансызлыгы

45 Серкерделер гайдып геленлеринде, баш руханылар, фарисейлер олардан: «Нәме үчин Оны гетирмединиз?» дийип сорадылар. **46** Серкерделер: «Хич ким хич хачан бу Адамыңкы ялы геплемәнди» дийип жогап бердилер. **47** Фарисейлер оlara шейле дийдилер: «Сиз-де алдандыңызмы? **48** Башлыклардан я фарисейлерден Оңа иман эден бармы? **49** Мукаддес Кануны билмейән бу халка нәлет!» **50** Ичлеринден бири, озал Исаның янына баран Никодимос оlara: **51** «Канунымыз бир адамы өңүрти диңлемән, онуң нәме эденини билмән, хөкүм эдйәрми?» дийди. **52** Оңа: «Сен-де желилелими? Мукаддес Китаба серет: Желиледен хич вагт пыгамбер чыкмаз» дийдилер. **53** Соңра хеммеси өйли-өйүне гитди.

Зынада тутулан аял

8:1 Иса Зейтун дагына гитди. **2** Дандан ене ыбадатхана барды. Әхли халк Онуң янына гелди; Иса оlara сапак бермәге башлады. **3** Канунчылар билен фарисейлер зына үстүнде тутулан бир аялы алып гелдилер. Олар оны ортада дуруздылар ве Иса йүзленип, шейле дийдилер: «Мугаллым, бу аял зына үстүнде тутулды. **5** Муса канунда булар ялылары дашлап өлдүрмеги буйрупдыр. Сен нәме диййәрсин?» **6** Олар муны Исаны сынап, айыпламак үчин бир тутарык тапжак болуп айтдылар. Эмма Ол эглип, бармагы билен ере бир затлар язарды. **7** Ондан сорамагы довам этдиренлеринде, Иса дикелип: «Сизин араңызда кимиң гүнәси ёк болса, бу аяла дашы илки шол атсын» дийди. **8** Ол ене-де эглип ере язмага дурды. **9** Муны эшиденлеринде, выжданлары ынжалыксызланды, яшулуусындан башлап соңкусына ченли еке-екеден гитдилер. Иса еке галды, аял хем шол ердеди. **10** Иса дикеленде, аялдан башга хич кими гөрмәнсоң оңа: «Начар, яңкылар ханы? Саңа хич ким жеза бермедими?» дийди. **11** Аял: «Эй Ага, хич ким» дийди. Иса: «Онда, саңа Мен хем жеза бермейәрин, гидибер, йөне инди гүнә иш этме»

дийди.

Хак гүвәлик

12 Иса ене-де халка йүзленип шейле дийди: «Мен дүнийәнин нурудырын. Мениң ызыма эерен гаранкылыкда гезмез, онда яшайыш нуры болар». **13** Фарисейлер Оңа: «Сен Өзүң хакда гүвәлик эдйәрсин, Сениң гүвәлигиң хак дәл» дийдилер. **14** Иса оlara шейле жогап берди: «Өзүм хакда гүвәлик эдйән хем болсам, Мениң гүвәлигим хакдыр, чүнки Мен ниреден гелип, нирә барянымы билйәрин, йөне Мениң ниреден геленими я нирә барянымы сиз билмейәрсиңиз. **15** Сиз тене – бедене гарап хөкүм чыкарыярысыңыз, Мен хич кимиң үстүнден хөкүм чыкармаярын. **16** Мен хөкүм чыкарайсам-да, хөкүмим хакдыр, чүнки Мен еке дәл-де, Өзүми иберен Ата билендирин. **17** Ики адамың гүвәлигиниң хакдыгы болса сизиң кануныңызда язылгыдыр. **18** Мен Өзүм хакда гүвәлик эдйәрин, Мени иберен Ата-да Мен хакда гүвәлик эдйәр». **19** Онсоң Оңа: «Сениң Атаң ниреде?» дийдилер. Иса оlara жогап берип: «Сиз не Мени, не-де Мениң Атамы танаярсыңыз. Мени танаян болсаңыз, Мениң Атамы-да танардыңыз» дийди. **20** Ол бу сөзлери ыбадатханада сапак берип дурка, садака сандыгының янында айтды, йөне хич ким Оңа япышмады, чүнки Онуң вагты энтек гелмәнди. **21** Иса оlara ене: «Мен барярын, сиз Мени агтарарсыңыз, гүнәнизиң ичинде өлерсиңиз, йөне Мениң барян ериме барып билмерсиңиз» дийди. **22** Ехудылар: «Ол Өзүни өлдүржекмикә? Чүнки Мениң барян ериме барып билмерсиңиз диййәр» дийишдилер. **23** Иса оlara шейле дийди: «Сиз ашакдансыңыз, Мен ёкардандырын; сиз бу дүнийәденсиңиз, Мен бу дүнийәден дәлдин. **24** Мунуң үчин Мен сизе „гүнәли өлерсиңиз" дийдим, чүнки Мениң Бирибардыгыма иман этмесениңиз, гүнәли өлерсиңиз». **25** «Сен кимсиң?» дийип, Ондан сорадылар. Иса оlara шейле жогап берди: «Озал-башдан сизе нәме айдан болсам, Шолдурын. **26** Сиз хакда айтжак, хөкүм этжек затларым көп. Мени Иберен хакдыр, Мен Ондан эшиденлерими

дүнийә айдярын». **27** Олар Онуң Ата барада айдяндыгына дүшүнмедилер. **28** Соңра Иса оlara шейле дийди: «Ынсан Оглуны ёкарык галдыран махалыңыз, шонда Онуң Мендигими ве Мениң Өз-Өзүмден хич зат этмән, диңе Атаның Маңа өвреденлерини айдандыгымы билерсиңиз. **29** Мени Иберен Мениң билендир; Ол Мени ялңыз гоймады, чүнки Мен хемише Оңа яраян затлары эдйәрин». **30** Булары айданда көп адамлар Оңа иман этдилер.

Ыбрайымың перзентлери – иблисиң перзентлери

31 Онсоң, Иса Өзүне иман эден ехудылара шейле дийди: «Мениң сөзүми тутсаңыз, хакыкатдан хем Мениң шәгиртлерим боларсыңыз; **32** Сиз хакыкаты билерсиңиз, хакыкат-да сизи азат эдер». **33** «Биз Ыбрайымың перзентлеридирис, хич хачан хич киме гул болан дәлдирис. Сениң „Азат боларсыңыз" дийәниң нәме?» дийип, олар Онуң Өзүнден сорадылар. **34** Иса оlara шейле жогап берди: «Мен сизе хакыкатыны айдярын, гүнә эдйән киши гүнәниң гулудыр. **35** Гул өйде хемишелик галмаз, йөне Огул хемишелик галар. **36** Шонуң үчин хем Огул сизи азат этсе, сиз, хакыкатдан хем азат боларсыңыз. **37** Сизиң Ыбрайымың перзентлеридигиңизи билйәрин, йөне сиз Мени өлдүрмегиң кастында, чүнки Мениң сөзүм сизиң ичиңизде ер тутмаяр. **38** Мен Атамың янында гөренлерими айдярын, сиз хем өз атаңыздан гөренлериңизи эдйәрсиниз». **39** Олар Оңа: «Бизиң атамыз Ыбрайымдыр» дийдилер. Иса оlara шейле дийди: «Сиз Ыбрайымың перзентлери болян болсаңыз, Ыбрайымың ишлерини эдердиңиз. **40** Эмма сиз Мени, Худайдан эшиден хакыкатыны айдяң Адамы өлдүрмәге сынанышярысыңыз. Ыбрайым бейле зады этмәнди. **41** Сиз өз атаңызың ишлерини эдйәрсиниз». Олар Оңа: «Биз зынадан доглан дәл, бизиң диңе бир Атамыз бар, Ол хем Худай» дийдилер. **42** Иса оlara шейле дийди: «Худай сизиң атаңыз болсады, онда, сиз Мени сөердиңиз, чүнки Мен Худайдан чыкып гелдим, Өз-Өзүмден гелемок, Мени Ол иберди. **43** Нәме үчин Мениң айдяңларыма дүшүнмейәрсиниз? Чүнки сиз Мениң сөзүми диңләп

билмейәрсиниз. **44** Сизин атаңыз иблис, сиз атаңызың дилегини бержай этмек ислейәрсиниз. Ол овалдан ганхорды, хич вагт хақыкатың тарапдары болмады, чүнки онда хақыкат ёк. Ол ялан сөзлән махалы өз-өзүнден сөзлейәр, чүнки ол яланчы, яланың атасы. **45** Маңа болса хақыкаты айдянлыгым үчин иман этмейәрсиниз. **46** Сизин хайсыңыз маңа гүнә йөңкәп билерсиниз? Эгер Мен хақыкаты айдян болсам, онда нәме үчин сиз Маңа иман этмейәрсиниз? **47** Худайдан гелен Худайың сөзлерини диңлейәндир. Сиз диңлемейәрсиниз, чүнки сиз Худайдан дәл». Исаның шөхраты **48** Ехудылар Оңа: «Сен самариялысың, Сен жыңлы дийәнимиз догры дәлми?» дийдилер. **49** Иса оlara шейле жогап берди: «Мен жыңлы дәл, Мен диңе Атамы хорматлаярын, эмма сиз Мени хорматламаярсыңыз. **50** Мен Өзүме шөхрат агтармаярын, муны агтарян ве хөкүм чыкарян Бири бар. **51** Мен сизе хақыкатыны айдярын, Мениң сөзүми тутан адам асла өлүм гөрмез». **52** Ехудылар Оңа шейле дийдилер: «Сениң жыңлыдыгыңы инди билдик. Ыбрайым-да өлди, пыгамберлер-де; йөне Сен: „Мениң сөзүми тутан адам асла өлүмден датмаз" дийәрсин. **53** Сен атамыз Ыбрайымдан улумы? Ол өлди, пыгамберлер-де өлди. Сен Өзүңи кимдириң өйдйәрсин?» **54** Иса оlara шейле жогап берди: «Мен Өзүми шөхратландырсам, онда бу шөхрат пуч болар. Мени шөхратландырян Мениң Атамдыр; сиз Оңа Худайымыз дийәрсиниз. **55** Йөне Оны танамаярсыңыз, Мен Оны танаярын. Эгер Оны танамаярын дийсем, онда Мен хем сизин ялы яланчы боларын. Мен Оны танаярын, Онуң сөзүни тутярын. **56** Сизин атаңыз Ыбрайым Мениң гүнлерими гөржекдигине шатланярды; ол гөрди ве шатланды». **57** «Хениз элли яша-да бармадык халыңа Сен Ыбрайымы гөрдүңми?» дийип, ехудылар Ондан сорадылар. **58** Иса оlara: «Мен сизе хақыкатыны айдярын, Ыбрайым догулмазындан өң хем Мен бардырын» дийди. **59** Шонда Оңа зыңмак үчин даш алдылар, эмма Иса гизленди ве ыбадатханадан чыкып гитди.

[Көр сагалдыляр](#)

9:1 Гечип барярка, Иса бир дога көр адамы гөрди. **2** Шәгиртлери Ондан: «Мугаллым, бу адамың көр болуп догулмагына ким гүнәкәр, мунуң өзүми я эне-атасы?» дийип сорадылар. **3** Иса оlara шейле жогап берди: «Не мунуң өзи гүнә этди, не-де эне-атасы; бу онда Худайың ишлериниң гөркезилмеги үчин болды. **4** Өзүми Иберениң ишлерини Мен гүндиз этмели. Гиже етип гелйәр, шонда хич ким ишләп билмез. **5** Мен дүнийәдекәм, дүнийәниң нурудырын». **6** Ол шейле дийип, ере түйкүрди-де, түйкүлигинден палчык ясады, палчыгы болса көрүң гөзүне сүртди. **7** Онсоң оңа: «Гит-де, Силоам ховзунда ювун» дийди. Ол гидип ювунды, ызына гайдып геленде, онуң гөзи ачыкды. **8** Гоңшулары ве онуң дилегчилик эдип йөренини озал гөрөнлер: «Шу ерде отурып, дилегчилик эдйән шу дәлмиди?» дийдилер. **9** Кәбирлери: «Шол» дийдилер; кәбирлери: «Ёк, бу диңе шоңа меңзеш» дийдилер. Йөне онуң өзи: «Мен» дийди. **10** Оңа: «Онда гөзлериң нәхили ачылды?» дийдилер. **11** Ол: «Иса дийилйән адам палчык ясап, гөзүме сүртди-де: „Силоама гит-де, ювун" дийди. Мен хем гидип ювундым, гөзлерим ачылды» дийип жогап берди. **12** Оңа: «Ол ниреде?» дийдилер. Ол: «Билмейәрин» дийди.

Фарисейлериң сораглары

13 Озал көр болан бу адамы фарисейлериң янына гетирдилер. **14** Исаның палчык ясап, онуң гөзүни ачан гүни Сабатды. **15** Фарисейлер-де онуң гөзүниң нәхили ачыланыны сорадылар. Ол оlara: «Ол мениң гөзүме палчык сүртди, онсоң ювундым. Инди мен гөрийәрин» дийип жогап берди. **16** Фарисейлериң кәбирлери: «Ол адам Худайдан дәл, чүнки Сабат гүнүни тутмаяр» дийдилер. Башгалары болса: «Бир гүнәкәр адам бейле алааматлары нәхили гөркезип билер?» дийдилер. Оларың арасына агзалачылык дүшди. **17** Олар ене-де көрден: «Гөзүңи ачан шол Адам барада нәме диййәрсин?» дийип сорадылар. Ол хем: «Ол бир пыгамбер» дийди. **18** Ехудылар гөзлери ачылан адамың эжеси билен какасыны чагырып сораянчалар, онуң озал көр болуп, инди гөзлериңиң

ачыландыгына ынанмадылар. **19** Олардан: «Көр догулды диййән оглуңыз шумы? Инди бу нәдип гөрйәр?» дийип сорадылар. **20** Онуң эжеси билен какасы оlara шейле жогап берди: «Мунуң өз оглумыздыгыны, көр догландыгыны билйәрис. **21** Йөне онуң инди нәдип гөрйәндигини я-да онуң гөзүни кимиң ачандыгыны биз билмейәрис. Ол инди бир етишен йигит, өзүнден соран, өзи айдып берсин». **22** Онуң эжеси билен какасы ехудылардан горкуларына шейле дийдилер, чүнки ехудылар Онуң Месихдигини ыкпар эден адамы синагогадан ковмак барада дил бирикдирипдилер. **23** Шонуң үчин онуң эжеси билен какасы: «Ол бир етишен йигит, өзүнден соран» дийдилер. **24** Шейлелик билен, фарисейлер озалкы көри икинжи гезек чагырып, оңа: «Худайы шөхратландыр, биз ол адамың гүнәкәрдигини билйәрис» дийдилер. **25** Ол: «Онуң гүнәкәрдигини я дәлдигини билмейәрин. Мен бир зады билйәрин: озал көрдүм, инди гөрйәрин» дийип жогап берди. **26** «Ол саңа нәме этди? Гөзүңи нәдип ачды?» дийип, ондан ене сорадылар. **27** Ол буларга шейле жогап берди: «Мен яңы айтдым, диңлемедиңиз; нәме үчин ене эшитмек ислейәрсиниз? Я сиз-де Онуң шәгиртлери болмакчымы?» **28** Оңа сөгүп, шейле дийдилер: «Онуң шәгирди – сен, биз Мусаның шәгиртлеридирис. **29** Биз Худайың Муса билен геплешендигини билйәрис; бу Адамың болса нирелидигини-де билмейәрис». **30** Яңкы адам оларга шейле жогап берди: «Хайран галаймалы! Сиз Онуң нирелидигини-де билмейәрсиниз, Ол болса мениң гөзүми ачды. **31** Худайың гүнәкәрлери диңлемейәндигини билйәрис, йөне бири худайхон болса, Онуң ислегини бержай этсе, Худай оны диңлейәр. **32** Дога көрүң гөзүниң ачылмагы хенизе ченли эшидилен зат дәл. **33** Бу Адам Худайдан болмадык болса, онда хич бир зат эдип билмезди». **34** Оңа: «Сен бүтинлей гүнә ичинде доглуп, инди bize сапак бержек болярсыңмы?» дийдилер. Шейлеликте, оны ковуп гойбердилер. Рухы көрлүк **35** Оны ковуп гойберенлерини эшиден Иса яңкы адамы тапып: «Сен Худайың Оглуна иман эдйәрмиң?» дийди. **36** Ол хем Оңа жогап берип: «Эй ага, Оңа иман эдер ялы, Ол ким?» дийди. **37** Иса оңа: «Сен Оны гөрдүң, Ол сениң билен

геплешип дур» дийди. **38** Ол хем: «Я Реб, иман эдйэрин» дийип, Оңа сежде этди. **39** Иса оңа: «Мен бу дүньэ гөрмейэнлер гөрсүн, гөрйэнлер көр болсун дийип, хөкүм этмэге гелдим» дийди. **40** Муны диңләп дуран фарисейлериң кэбири Оңа: «Онда биз-де көрми?» дийдилер. **41** Иса олара: «Көр болан болсаңыз, гүнэңиз болмазды, йөне гөрйэрис диййэниңиз үчин гүнэңиз айрылмаяр» дийди.

Оңат чопан

10:1 «Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, гоюн агылына гапысындан гирмән, башга еринден ашып гирйән огрудыр, гаракчыдыр. **2** Гапыдан гирйән гоюнларың чопаныдыр. **3** Сакчы оңа гапыны ачып берйэндир. Гоюнлар чопаның сесини эшидйэндир. Чопан хем гоюнларыны атма-ат чагырып, олары дашарык чыкаряндыр. **4** Гоюнларыны дашарык чыкарандан соң, оларың өңүнден йөрейэндир, онуң сесини танаян гоюнлар болса онуң ызына дүшйэндир. **5** Олар кесекиниң ызына дүшйән дэлдир, ондан гачяндыр, себэби кесекиниң сесини танаян дэлдирлер». **6** Иса олар тымсал айтды, йөне олар онуң манысына дүшүнмедилер. **7** Иса ене-де олар шейле дийди: «Мен сизе хакыкатыны айдярын, Мен гоюнларың агылына гапыдырын. **8** Менден өң геленлериң эхлиси огрудыр, гаракчыдыр; йөне гоюнлар олары диңлемедилер. **9** Мен гапыдырын. Менден гирен халас болар. Ол гирер, чыкар, өри тапар. **10** Огры диңе огурлап өлдүрмек, хелэк этмек үчин гелйэндир. Эмма Мен оларда яшайыш болсун, гурплы яшайыш болсун дийип гелдим. **11** Мен говы чопандырын. Говы чопан гоюнлары үчин жаныны пида эдйэндир. **12** Чопан дэл-де, диңе хакына тутулан адам болса мөжегиң гелйэнини гөрүп, гоюнлар өзүниңки болмансоң, олары ташлап гачяндыр. Мөжек-де олары гапып даргадяндыр. **13** Чүнки ол хакына тутуландыр. Ол гоюнларың гамыны иймез. **14** Мен говы чопандырын; Өзүмиңкилери танаяндырын, олар-да Мени танаяндыр. **15** Атамың Мени, Мениң-де Атаны танайшым ялы танаяндырлар. Мен гоюнлар үчин жанымы пида эдйэрин. **16** Мениң

бу агылдакылардан башга-да гоюнларым бар. Мен олары хем йыгнамалыдырын. Олар хем Мениң сесими эшидер. Онсоң бир сүри, бир чопан болар. **17** Жанымы гайтадан алмак үчин пида эдйәнлигим себәпли Ата Мени сөййәр. **18** Жанымы Менден хич ким алмаяр, Өзүм пида эдйәрин. Мениң оны пида этмәге-де, оны гайтадан алмага-да ыгтыярым бар. Мен бу буйругы Атамдан алдым». **19** Бу сөзлөр себәпли, ехудыларың арасына ене-де агзалалык аралашды. **20** Оларың көпүси: «Ол жыңлы, Ол дәлирәпдир. Нәме үчин сиз Оны диңлейәрсиңиз?» дийдилер. **21** Башгалары болса: «Булар жыңлы адамың айтжак сөзлери дәл. Жың көрлериң гөзүни ачып билерми?» дийдилер.

Ехудыларың имансызлыгы

22 Иерусалимде ыбадатхананың ачылышының йыллык байрамы болды. Гышды. **23** Иса ыбадатханада Сүлейманың эйванында гезмеләп йөрди. **24** Ехудылар Онуң дашына үйшүп: «Сен хачана ченли бизи аласармык эдип йөржек? Месих болсаң, ачыгыны айт» дийдилер. **25** Иса оlara шейле жогап берди: «Мен сизе айтдым, йөне сиз иман этмейәрсиңиз. Атамың ады билен эден ишлерим Маңа гүвәлик эдйәр. **26** Йөне сиз иман этмейәрсиңиз, чүнки сизе айдышым ялы, сиз Мениң гоюнларымдан дәл. **27** Мениң гоюнларым сесиме гулак асяр, Мен хем олары танаярын, олар Мениң ызыма дүшйәрлер. **28** Мен оlara эбеди яшайыш берерин. Олар асла хеләк болмаз, хич ким олары Мениң элимден какып алмаз. **29** Олары Маңа берен Атам хеммеден улудыр. Атамың элинден олары хич ким алып билмез. **30** Атам Икимиз бирдирис». **31** Ехудылар Оны дашлажак болуп, ене ерден даш алдылар. **32** Иса оlara: «Мен Атам тарапындан сизе көп ягшылыклар этдим. Буларың хайсысы үчин сиз Мени дашлажак болярсыңыз?» дийди. **33** Ехудылар Оңа: «Биз Сени ягшы иш эдйәнлигиң үчин дәл, Худая дил етирйәнлигиң үчин, ягны ынсан халыңа Өзүңи Худай сайяңлыгың үчин дашлажак болярыс» дийдилер. **34** Иса оlara шейле дийди:

«„Мен айтдым, сиз таңрыларсыңыз" дийип, сизин кануныңызда язылгы дәлми нәме? **35** Мукаддес канун өзлерине Худайың сөзлери геленлери таңрылар дийип атландыран болса, шонуң билен Язгы бозулмаяр ахырын. **36** Шейле болса, Мен Худайың Оглы диййәним үчин сиз Атаның сайлап, дүнйә иберен Адамына нәме үчин Худая дил етирйәр диййәрсиниз? **37** Мен Атамың ишлерини этмейән болсам, онда Маңа иман этмәң. **38** Эгер-де ол ишлери эдйән болсам, онда Маңа ынанмасаңыз-да, Атамың Мендедигини ве Мениң Атададыгымы билип, она гөз етирер ялы, эдйән ишлериме ынаның». **39** Шонда Оны ене тутмага сынанышдылар, йөне Иса оларың эллеринден сыпып гитди. **40** Иса ене-де Иорданың аңырсына, Яхяның озаллар чокундырян ерине барып, шол ерде галды. **41** Көп адамлар Онуң янына гелип: «Яхя хич хили алаамат гөркезмеди, йөне онуң бу Адам хакда айданларының бары чын экен» дийишдилер. **42** Шейлеликде, көп адамлар ол ерде Оңа иман этди.

Лазарың өлүми

11:1 Меръем билен онуң уясы Мартаның обасы болан Бейтаниядан Лазар атлы бир адам сыркавды. **2** Меръем Реббин үстүне атыр ыслы яг чалып, Онуң аягыны өз сачы билен сүпүрип гурадан аялды. Онуң доганы Лазар сыркавды. **3** Шейлеликде, уялар: «Я Реб, Сениң сөййән адамың сыркав ятыр» дийип, Иса хабар ёлладылар. **4** Иса муны эшиденде: «Бу сыркавлык өлүм үчин дәл-де, Худайың Оглы ол аркалы шөхратланар ялы, Худайың шөхраты үчиндир» дийди. **5** Иса Мартаны, онуң уясыны ве Лазары говы гөрийәрди. **6** Онуң сыркавдыгыны эшиденде, Иса шол болян еринде ики гүн галды. **7** Онсоң шәгиртлерине: «Ене Яхуда гиделиң» дийди. **8** Шәгиртлери Оңа: «Мугаллым, ехудылар Сени яңы дашламага сынанышдылар, Сен ене-де шол ере гитжек болярсыңмы?» дийдилер. **9** Иса оlara шейле жогап берди: «Гүндизде он ики сагат бар дәлми? Гүндиз гезйән адам бүдремез, чүнки ол бу дүнйәниң нуруны гөрийәндир. **10** Йөне адам гижә гезсе, бүдрәр, чүнки онда нур ёкдур». **11** Соңра Иса

олара: «Достумыз Лазар уклап ятыр, диңе шоны оярмак үчин барярын» дийди. **12** Шәгиртлери Оңа: «Я Реб, уклан болса сагалар» дийдилер. **13** Иса онуң өлендиги хакда гүррүң эдйәрди, йөне олар адаты укудыр өйдйәрдилер. **14** Шейлеликде, Иса олар ачыгыны айтды: «Лазар өлүпдир. **15** Мен сиз иман эдерсиңиз дийип, шол ерде болманлыгыма сизиң үчин шат, йөне инди онуң янына гиделиң». **16** Дидимос (Экиз) дийилйән шәгирт Томас ёлдашларына: «Онуң билен өлер ялы, биз-де гиделиң» дийди.

Марта билен Меръем яс тутяр

17 Иса геленде, Лазарың габырда ятанына дөрт гүн болан экен. **18** Бейтания Иерусалимден үч километре голай узакдады. **19** Доганларының өлүми зерарлы, Марта билен Меръеме гөвүнлик бержек болуп, бу ере көп ехуды гелипди. **20** Марта Исаның гелйәнини эшидип, Оны гаршыламага гитди, Меръем болса өйде галды. **21** Марта Иса: «Я Реб, Сен шу ерде болан болсаң, доганым өлмезди. **22** Хәзир хем Худайдан нәме дилесең, Онуң дилегиңи битиржегини билйәрин» дийди. **23** Иса оңа: «Доганың дирелер» дийди. **24** Марта болса: «Мен ахырет гүни болжак кыяматда онуң дирелжегини билйәрин» дийди. **25** Иса оңа шейле дийди: «Дирелиш-де, яшайыш-да Мендирин, Маңа иман эден өлсе-де, яшар. **26** Хер бир яшаян ве Маңа иман эдйән асла өлмез. Сен муңа ынанярсыңмы?» **27** Ол Оңа: «Хава, я Реб, мен Сениң Худайың дүңйә инен Оглы Месихдигиңе иман этдим» дийди. **28** Ол муны айдып, гитди-де, уясы Меръеми яшырынлык билен чагырып: «Мугаллым шу ерде, сени чагыряр» дийди. **29** Меръем муны эшиден бадына тиз еринден туруп, Исаның янына гитди. **30** Иса энтек оба барманды, Ол хениз хем Мартаның гаршылан ериндеди. **31** Өйде Меръемиң янында болуп, оңа гөвүнлик берйән ехудылар онуң ховул-халат еринден туруп, чыкып гиденени гөрөнлеринде, агламак үчин габра тарап баряндыр өйдүп, онуң ызындан гитдилер. **32** Меръем Исаның дуран ерине геленде, Оны гәрди, Онуң аягына йыкылып: «Я Реб,

Сен шу ерде болан болсаң, доганым өлмезди» дийди. **33** Иса онуң ве онуң билен биле гелен ехудыларың аглаяныны гөрөнде, чуңнур гынанып, йүреги гыйылды. **34** Ол: «Оны ниреде жайладыңыз?» дийип сорады. Оңа: «Я Реб, бар-да, Өзүң гөрэй» дийдилер. **35** Иса аглады. **36** Ехудылар: «Ол оны, гөр, нэхили сөййөн экен!» дийишдилер. **37** Кэбирлери болса: «Көрүң гөзүни ачан бу Адам мунуң-да өлмезлиги үчин бир зат эдип билмезмиди?» дийишдилер.

Иса Лазары дирелдйэр

38 Шол вагт Иса ене-де гынанып, габырың янына барды. Габыр бир говакды, онуң агзына болса даш гоюпдылар. **39** Иса: «Дашы айрың» дийди. Мерхумың уясы Марта Оңа: «Я Реб, ол инди порсандыр, онуң габырда ятанына дөрт гүн болды» дийди. **40** Иса оңа: «Мен саңа „Иман этсең, Худайың шөхратыны гөрерсиң" диймедимми?» дийди. **41** Шейлеликте, дашы айырдылар. Иса гөзүни Гөге дикип, шейле дийди: «Эй Ата, дилегими эшидениң үчин Саңа шүкүр эдйэрин. **42** Мени хемише эшидйэндигиңи билйэрин, йөне Мен муны төверекдэки халайык себэпли, Мени Сениң иберендигиңе ынансынлар дийип айтдым». **43** Шу сөзлерден соң Ол гаты сес билен: «Лазар, дашарык чык!» дийип гыгырды. **44** Эллери, аяклары кепене доланан, йүзи яглык билен саралан өли габырдан чыкды. Иса олара: «Онуң даңыларыны чөзүң-де, гойбериң, гитсин» дийди.

Исаны өлдүрмек барада дилдүвшүк

45 Шейлеликте, Меръемиң янына гелен, Исаның эден ишини гөрөн ехудыларың көпүси Оңа иман этдилер. **46** Бирнэчеси болса барып, Исаның эденлерини фарисейлере айтдылар. **47** Онсоң баш руханылардыр фарисейлер межлис чагырып, шейле дийдилер: «Нэме этмели? Бу Адам көп алаамат гөркезйэр. **48** Оңа ёл берсек, онда хеммелер Оңа иман эдер, римлилер хем гелип, юрдумызы-да, халкымызы-да эелэр». **49** Оларың бири, шол йыл баш руханы болан

Каяфа олар: «Сиз хич зады билмейәрсиниз. **50** Әхли халкың хеләк болмагының дерегине бир адамың халк үчин өлмегиниң бизе пейдалыдыгына дүшүнмейәрсиниз» дийди. **51** Ол муны өз-өзүнден айтман, әйсем, шол йыл баш руханы боланлыгындан, Исаның халк үчин өлжегини пыгамберлик эдип айтды. **52** Ол диңе халк үчин хем дәл-де, Худайың дагынык перзентлерини бирлешдирмек үчин хем өлмелиди. **53** Шейлеликте, шол гүнден башлап, Оны өлдүрмеги йүреклерине дүвдүлер. **54** Шондан соң Иса ехудыларың арасында ач-ачан гезмән, ол ерден чөллүгиң гырасындакы Эфраим диен шәхере гидип, шәгиртлери билен биле шол ерде галды. **55** Ехудыларың Песах байрамы якынлапды. Юрдуң әхли күнжеклеринден гелен көп адамлар Песахдан өң өзлерини тәмизлемек үчин Иерусалиме гелипдилер. **56** Олар Исаны агтарярдылар, ыбадатханада дуркалар бири-бирлерине: «Нәме дийәрсиниз, Ол байрама гелмезмикә?» дийишйәрдилер. **57** Баш руханылар билен фарисейлер Оны тутмак үчин Онуң ниредедигини ким билйән болса, гөркезсин дийип буйрук берипдилер.

Иса Бейтанияда

12:1 Иса Песахдан алты гүн өң Бейтания барды. Өлен ве Иса тарапындан дирелдилен Лазар шол ерде яшаярды. **2** Ол ерде Исаның хатырасына нахар берилди. Марта хызмат эдйәрди, Лазар болса Иса билен сачак башында отуранларың бириди. **3** Онсоң Меръем бир гадак гыммат бахалы нардың сап-арасса ягыны алып, Исаның аягына чалды, сачы билен сүпүрип гуратды. Өйүң ичи ягың якымлы ысындан долды. **4** Шол вагт Онуң шәгиртлериниң бири, Оңа хайынлык этмеги йүрегине дүвен Симуның оглы Иуда Искарот: **5** «Нәме үчин бу яг үч йүз динара сатылып, гарыплара берилмеди?» дийди. **6** Ол муны гарыпларың гамыны иййәнлиги үчин дәл-де, өз огрулыгы үчин айдярдды. Чүнки оларың пул торбасыны гөтерен болуп, нәме берилсе, өзи алып йөрди. **7** Эмма Иса шейле дийди: «Начара дегмән, ол муны Мениң жайланжак

гүнүм үчин саклады. **8** Чүнки гарыплар хемише сизиң яныңызда болар, йөне Мен хемише сизиң яныңызда болмарын». **9** Ехудылардан бир улы мәреке Исаның ол ердедигини эшидип, диңе бир Исаны дәл, эйсем, Онуң өлүмден дирелден Лазарыны-да гөрмөгө гелдилер. **10** Баш руханылар Лазары-да өлдүрмеги маслахатлашыпдылар. **11** Чүнки ол себәпли көп ехудылар Иса иман эдйәрдилер.

Исаның Иерусалиме гириши

12 Эртеси гүн байрама гелен көп халайык Исаның Иерусалиме гелйәнини эшиденде, **13** хурма шахаларыны алып, Оны гаршыламага чыкды. Адамлар: «Хосанна! Реббин адындан гелйән Ысрайыл патышасы гутлы болсун!» дийип гыгырышдылар. **14** «Горкма, эй Сион гызы! Ине, сениң патышаң тайхара мүнүп гелйәр» дийип, Язгыда язылышы ялы, Иса бир тайхар тапып, оңа мүнди. **16** Шәгиртлери илки бу затлара дүшүнмедилер, йөне буларың Ол хакда языландыгы ве бу затлары Оңа өзлериниң эдендиги Иса шөхратландырыландан соң ятларына дүшди. **17** Инди Исаның Лазары габырдан чагырып, оны өлүмден дирелден махалы янында болан халайык гүвә гечйәрди. **18** Онуң бу аламаты гөркезенини эшиден халайык-да, бу себәпден Оны гаршыламага чыкды. **19** Шейлеликде, фарисейлер: «Гөрүң, хич зада пейдаңыз дегмейәр, ине, әхли дүңйә Онуң ызына эерди!» дийишйәрдилер.

Иса өлжегини өңүнден айдяр

20 Байрамда ыбадат этмәге Иерусалиме геленлериң арасында бирнәче грек-де барды. **21** Олар Желиләниң Бетсайда шәхеринден болан Филипусың янына гелип: «Эй ага, биз Исаны гөрмек ислейәрис» дийип, ондан хайыш этдилер. **22** Филипус хем муны Андреаса айтды. Онсоң Андреас билен Филипус икиси барып, Иса айтдылар. **23** Иса оlara шейле жогап берди: «Ынсан Оглуның

шөхратланмалы вагты гелди. **24** Мен сизе хакыкатыны айдярын, бугдай дәнеси ере гачып өлмесе, ялңыз галар, йөне өлэйсе, көп хасыл берер. **25** Жаныны сөййән оны йитирйэндир, бу дүнийәде жаныны йигренйән болса оны эбеди яшайыш үчин сакляяндыр. **26** Маңа хызмат этжек адам ызыма эрсин. Мен ниреде болсам, Мениң хызматкәрим-де шол ерде болар. Маңа хызмат эдени Атам хорматлар. **27** Хәзир Мениң йүрегим гысяр. Мен нәме диейин? „Эй Ата, Мени шу пурсатдан халас эт" диейинми? Мен бу пурсата шонуң үчин гелдим ахырын. **28** Эй Ата, адыңы шөхратландыр». Шонда Гөкден: «Мен адымы шөхратландырдым ве ене-де шөхратландырамын» диен сес гелди. **29** Муны эшиден ол ердәки халайык: «Гөк гүрледи» дийди; башгалары болса: «Онуң билен бир перишде геплешди» дийдилер. **30** Иса оlara шейле жогап берди: «Бу сес Мениң үчин дәл-де, сизиң үчин гелди. **31** Инди бу дүнийәниң хөкүм вагты болды. Бу дүнийәниң Хөкүмдары инди ковлуп чыкарылар. **32** Ерден ёкары гөтериленимде, Мен әхли ынсанлары Өзүме чекерин». **33** Иса муны нәхили өлүм билен өлжегине ышарат эдип айтды. **34** Инди: «Биз Месихиң эбеди галжагыны Мукаддес Канундан эшитдик, Сен нәхили „Ынсан Оглы ёкары гөтерилмелидир" диййәрсин? Бу Ынсан Оглы диййәниң ким?» дийип, халайык Ондан сорады. **35** Иса оlara шейле жогап берди: «Ене бир аз вагтлап нур сизиң араңызда болар. Нур барка, гезиң, үстүңизи түмлүк басаймасын, чүнки түмлүкде гезйән өзүниң нирә баряныны билйән дәлдир. **36** Нуруң огуллары болмак үчин нуруңыз барка нура иман эдиң». Иса булары айдансоң, оларың янындан гидип гизленди.

Ехудыларың кесирлиги

37 Йөне Иса оларың гөзлериниң алнында шунча алапат гөркезен хем болса, олар Оңа иман этмедилер. **38** Чүнки Ишая пыгамбериң: «Я Реб, бизиң берен хабарымыза ким ынанды? Реббиң гудратлы голы киме гөрүнди?» диен сөзлери бержай болмалыды. **39** Олар шу

себәпден иман эдип билмейәрдилер, чүнки Ишая ене-де шейле дийипди: **40** «Худай оларың гөзлерини көр этди, йүреклерини гататды. Бейле болмадык болса, олар гөрердилер, йүреклери билен сызардылар ве Маңа тарап өврүлердилер. Мен болса оlara шыпа берердим». **41** Ишая Исаның шөхратыны гөрүп, булары Ол хақда айдыпдыр. **42** Муңа гарамаздан, башлыкларың көпүси Оңа иман этдилер, йөне велин синагогадан ковулмазлык үчин, фарисейлер зерарлы, Оны ыкпар этмедилер. **43** Чүнки олар ынсанларың өвгүсини Худайың өвгүсинден говы гөрдүлер. **44** Иса болса гыгырып шейле дийди: «Маңа иман эдйән Маңа дәл-де, Мени Иберене иман эдйәндир. **45** Мени гөрийән, Мени Иберени-де гөрийәндир. **46** Маңа иман эдйәнлериң гараңкылыкда галмазлары ялы, Мен дүньә нур болуп гелдим. **47** Сөзлерими эшидип, олары тутмадык адамың үстүнден хем Мен хөкүм чыкармарын. Чүнки Мен дүньәниң үстүнден хөкүм чыкармага дәл-де, оны халас этмәге гелдим. **48** Мени рет эдип, сөзлерими кабул этмейәниң үстүнден хөкүм чыкаржак бардыр; Мениң айдан сөзүм ахырет гүни оны хөкүм эдер. **49** Чүнки Мен Өз-Өзүмден геплемедим. Нәме айтмалыдыгымы, нәме сөзлемелидигими Өзүми иберен Ата Маңа буюрды. **50** Онуң буйругының эбеди яшайышдыгыны Мен билйәрин. Шоңа гөрә, Ата Маңа нәме буюран болса, Мен диңе шоны айдярын».

Иса шәгиртлериниң аягыны ювяр

13:1 Песах байрамының өң янындакы гүнди. Өзүниң бу дүнье билен хошлашмалы ве Атаның янына гитмели сагадының гелендигини Иса билйәрди. Өзүниңкилери бу дүньеде нәхили сөен болса, Ол олары иң соңкы деме ченли хем хут шонуң ялы сөйди. **2** Агшам нахары чагыды. Иса хайынлык этмеги Симуның оглы Иуда Искариотың йүрегине иблис эййәм гуяпды. **3** Атаның әхли зады Өз элине берендигини, Өзүниң Худайдан гелип, Худая гайтжакдыгыны Иса билди. **4** Нахар башындан туруп, донуны чыкарды-да, бир яглык

билен Ол билини гушады. **5** Онсоң бир легене сув гуйды-да, шәгиртлериң аякларыны ювуп, гушанан яглыгы билен олары сүпүрмәге дурды. **6** Ол Симун Петрусың янына геленде, Петрус Иса гарап: «Я Реб, мениң аягымы Сен ювмалы болдуңмы?» дийди. **7** Иса оңа: «Мениң эдйән ишими сен энтек билмерсиң, оңа сен соң дүшүнерсиң» дийди. **8** Петрус Оңа: «Мен аягымы Саңа асла ювдурмарын» дийди. Эмма Иса оңа: «Мен сени ювмасам, онда Мениң билен үлешигиң болмаз» дийип жогап берди. **9** Симун Петрус Оңа: «Я Реб, онда диңе аягымы дәл, элими-де, башымы-да юв» дийди. **10** Иса оңа: «Ювнан адамың диңе аягыны ювмакдан башга хажаты ёкдур, ол бүтинлей тәмиздир. Сиз хем тәмизсиңиз, йөне хеммәңиз дәл» дийди. **11** Чүнки Ол Өзүне хайынлык этжегиң кимдигини билйәрди. Шонун үчин-де «Хеммәңиз тәмиз дәл» дийипди. **12** Оларың аякларыны ювуп боланындан соң, донуны гейди-де, Ол ене сачак башында отурды ве оlara шейле дийди: «Сизе нәме эдениме дүшүңйәрсинизми? **13** Сиз Маңа „Мугаллым" ве „Реб" дийип, догры эдйәрсиниз, себәби Мен шолдурын. **14** Мен Реб ве Мугаллым болуп, сизин аягыңызы юван болсам, онда сиз-де бири-бириңизин аягыны ювмалысыңыз. **15** Чүнки сиз-де Мениң сизе эдишим ялы эдерсиңиз дийип, Мен сизе гөрелде гөркездим. **16** Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, гул агасындан улы дәлдир, иберилен-де оны иберенден улы дәлдир. **17** Бу затлары билйәндигиңизе гөрә, олары бержай этсеңиз, багтлы боларсыңыз.

Иса хыянат эдилмеги

18 Сизин хеммәңиз хакда айтмаярын, Мен Өз сайлап-сеченлерими билйәрин, йөне „Мениң билен чөрек иен маңа эл галдырды" диен Язгы бержай болмалыдыр. **19** Мен муны сизе болжак вакадан өңинчә, шол вака йүзе чыкан вагтында Мениң шол айдянымдыгыма иман этмегиңиз үчин айдярын. **20** Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын. Мениң иберен адамымы кабул эден Мени кабул эдйәндир, Мени кабул эден болса, Мени Иберени кабул

эдийэндир». **21** Иса бу затлары айдандан соң, йүреги гыйлып, гүвәлик эдип: «Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, сизин ичинизден бири Маңа хайынлык эдер» дийди. **22** Шәгиртлери Онуң муны киме какдырып айдяныны билмән, алжыраңчылык билен бири-бирлерине середишдилер. **23** Шәгиртлерден бири сачак башында Исаның дөшүне япланып ятырды. Иса оны говы гөрйәрди. **24** Симун Петрус Онуң киме какдырып айдяныны сорамагы яңкы шәгирде үмледи. **25** Исаның дөшүне япланып ятан Оңа: «Я Реб, ол ким?» дийди. **26** «Шу чөреги табага батырып киме берсем, шолдур» дийип, Иса жогап берди. Онсоң Ол чөреги табага батырды-да, оны Симунның оглы Иуда Искариота берди. **27** Чөреги алан бадына, Иуданың ичине иблис гирди. Иса оңа: «Нәме этжек болсаң, тиз эт» дийди. **28** Муны Исаның оңа нәме үчин айданына отуранларың хич бири дүшүнмеди. **29** Пул торба Иудада болансоң кәбирлери Иса оңа «Байрам үчин бизе герек затлары сатын ал» я «Гарыплара бираз пайла» диййэндир өйтдүлер. **30** Иуда чөреги алды-да, деррев дашарык чыкды. Гижеликди.

Тәзе табшырык

31 Ол чыканда, Иса шейле дийди: «Ине, инди Ынсан Оглы шөхратландырылды, Ол аркалы Худай-да шөхратландырылды. **32** Худай Онда шөхратланса, Худай-да Оны Өзүнде шөхратландыра, хава, Оны деррев шөхратландыра. **33** Чагалар, Мен инди сизин билен узак вагт болмарын. Сиз Мени агтарарсыңыз, йөне ехудылар: „Мениң гитжек ериме сиз барып билмерсиңиз“ диеними инди сизе-де айдярын. **34** Сизе бир тәзе табшырык берйәрин: бири-бириңизи сөйүң, Мениң сизи сөйшүм ялы, сиз-де бири-бириңизи сөйүң. **35** Бири-бириңизе сөйгиңиз болса, сизин Мениң шәгирдимдигиңизи хеммелер билер».

Петрусың Исаны инкәр этжекдиги өңүнден айдыляр

36 Симун Петрус Оңа: «Я Реб, Сен нирэ барярысың?» дийди. Иса оңа: «Сен Мениң билен хэзир гидип билмерсиң, йөне соң барып билерсиң» дийип жогап берди. **37** Петрус Оңа: «Я Реб, нэме үчин мен Сениң билен хэзир гидип билмерин? Мен Сениң үчин жанымы-да пида эдерин» дийди. **38** Иса оңа шейле жогап берди: «Мениң үчин жаныңы пида эдерсиңми? Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны айдярын, хораз гыгырмаздан өң, сен Мени үч гезек инкэр эдерсиң.

Иса – Худая гидйән ёл

14:1 Йүрегиңиз гысмасын. Худая иман эдиң, Маңа иман эдиң. **2** Атамың өйүнде месгенлер көпдүр; шейле болмаса, Мен сизе „Ер тайярламага барярын" диермидим? **3** Гидип ер тайярланымдан соң, сизиң хем Өз янымда болмагыңыз үчин ене гелип, сизи Өзүм билен алып гидерин. **4** Сиз Мениң нирэ барянымы, ёлы билйәнсиңиз». **5** Томас Оңа: «Я Реб, биз Сениң нирэ баряныңы билмейэрис, ёлы нэдип билели?» дийди. **6** Иса оңа шейле дийди: «Мен – ёл, хакыкат ве яшайышдырын, Менсиз хич ким Ата барып билмез. **7** Мени танасаңыз, Атамы-да танарсыңыз. Сиз мундан бейлэк Оны танаярсыңыз, Оны гөрдүңиз». **8** Филипус Оңа: «Я Реб, Атаны бизе гөркез, бизе шол боляр» дийди. **9** Иса оңа шейле дийди: «Эй Филипус, Мен сизиң билен шейле көп вагт болсам-да, Мени танамадыңмы? Мени гөрен Атаны-да гөрендир. Сениң „Атаны бизе гөркез" диймәң нэме? **10** Мениң Атададыгыма, Атаның хем Мендедигине сен иман этмейэрсинми? Мен сизе айдян сөзлерими Өз-Өзүмден айтмаярын, Менде яшаян Ата Өз ишлерини эдйэр. **11** Мениң Атададыгыма, Атаның-да Мендедигине иман эдиң; хич болманда, эден ишлерим үчин Маңа иман эдиң. **12** Мен сизе хакыкатыны айдярын, Маңа иман эден Мениң битирен ишлерими-де битирер, булардан хас улуларыны-да эдер, чүнки Мен Атама барярын. **13** Атам Огулда шөхратланар ялы, Мениң адым билен нэме дилесеңиз, дилегиңизи битирерин. **14** Мениң адым

билен бир зат дилесеңиз, бержай эдерин.

Мукаддес Рух вадасы

15 Мени сөййән болсаңыз, буйрукларымы бержай эдин. **16** Мен-де Атама ялбарарын, Ол сизе, хемише сизиң билен болар ялы, башга бир Гөвүнлик Берижи, ягны Хакыкат Рухуны берер. **17** Хакыкат Рухуны дүңйә кабул эдип билмез, чүнки дүңйә Оны не гөрйәр, не-де танаяр. Йөне сиз Оны танаярсыңыз, чүнки Ол сизиң араңызда яшаяр ве сизиң ичиңизде болар. **18** Мен сизи етим гоймарын, яныңызга гайдып гелерин. **19** Аз салымдан соң дүңйә Мени гөрмез, йөне сиз гөрерсиңиз, чүнки Мен яшаярын, сиз-де яшарсыңыз. **20** Шол гүн Мениң Атамдадыгымы, сизиң хем Мендедигиңизи, Мениң-де сиздедигими билерсиңиз. **21** Мениң буйрукларымы тутуп, олары бержай эдйән Мени сөййәндир. Мени сөййәни Атам-да сөер. Мен-де оны сөерин ве оңа гөрнерин». **22** «Я Реб, Сен Өзүңи дүңйә дәл-де, бизе гөркезмек ислејәрсиң велин, бу нәхили боляр?» дийип, Иуда (Искариот дәл) Ондан сорады. **23** Иса оңа шейле жогап берди: «Ким Мени сөййән болса, сөзүми тутар. Атам-да оны сөер, биз оңа барып, янында месген тутарыс. **24** Мени сөймейән Мениң сөзүми тутмаз. Сизиң бу эшидйән сөзлериңиз Мениңки дәл-де, Мени иберен Атаныңкыдыр. **25** Мен бу затлары сизе Өзүм яныңыздакам айдырын. **26** Мениң адымдан Атаның ибержек Гөвүнлик Берижиси – Мукаддес Рух сизе әхли зады өвредер, Мениң айдан әхли затларымы ядыңызга салар. **27** Мен сизе парохатлык гоюп барярын, Өз парохатлыгымы сизе берйәрин. Мен муны, дүңйәниң берши ялы бермейәрин. Йүрегиңиз гысмасын, горкмаң. **28** „Мен барярын, йөне яныңызга өврүлип гелерин" диеними эшитдиңиз. Мени сөййән болсаңыз, Мениң Атаның янына гидйәнлигиме шатланардыңыз, чүнки Ата Менден бейикдир. **29** Мен муны сизе болан вагты иман эдерсиңиз дийип, болмазындан өң айтдым. **30** Маңа инди сизиң билен геплешере көп вагт галмады, чүнки бу дүңйәниң хөкүмдары гелйәр. Онуң Мен барада эрк-ыгтыяры ёкдур. **31** Йөне Мениң Атаны

сөйәнлигим, Ата Маңа нәхили табшырык берен болса, шоны бержай эдйәнлигим дүңйә билмелидир. Туруң, бу ерден гиделиң.

Үзүм агажы ве шахалар

15:1 Мен хакыкы үзүм агажыдырын, Атам багбандыр. **2** Мендәки миве бермейән хер бир шаханы Ол кесер, миве берйәнини болса хас-да көп миве берсин дийип тимарлар, тәмизләр. **3** Мениң сизе айдан сөзүм аркалы сиз инди тәмизсиңиз. **4** Сиз Менде галың, Мен хем сизде галайын. Үзүм агажындан айрылан шаханың өз-өзүнден миве берип билмейши ялы, Менден айрылсаңыз, сиз хем миве берип билмерсиңиз. **5** Мен үзүм агажыдырын, сиз шахаларсыңыз. Ким Менде галян болса ве Мен кимде галян болсам, ол бол миве берер. Сиз Менден үзңе хич зат эдип билмерсиңиз. **6** Ким Менде галмаса, шаха кимин кесилип ташланар, гулар. Олары йыгнашдырып, ода атарлар, олар хем янар. **7** Сиз Менде галсаңыз, Мениң сөзлерим сизде галса, ислән дилегиңиз битер. **8** Сизиң көп миве бермегиңиз билен Атам шөхратланар. Шейлеликде, сиз Мениң шәгиртлерим боларсыңыз. **9** Атамың Өзүми сөйши ялы, Мен-де сизи сөйдүм. Мениң сөйгимде галың. **10** Мениң Атамың буйрукларыны бержай эдип, Онуң сөйгүсинде галышым ялы, сиз хем буйрукларымы бержай этсеңиз, Мениң сөйгимде галарсыңыз. **11** Сизе бу затлары Мениң шатлыгым сизде болсун ве шатлыгыңыз долы болсун дийип айтдым. **12** Мениң буйругым шу: бири-бириңизи Мениң сизи сөйшүм ялы сөйүң. **13** Бир адамың өз достлары үчин жаныны пида этмегинден улы сөйги хич кимде ёкдур. **14** Мениң өзүңизе буйранымы бержай этсеңиз, Маңа достсуңыз. **15** Мундан бейләк Мен сизе гул диймерин, чүнки гул агасының нәме эдйәнини билйән дәлдир. Мен сизе дост дийдим, чүнки Атамдан эшиден әхли затларымы сизе айтдым. **16** Сиз Мени сайламадыңыз, Мен сизи сайладым, гидип, миве өндүриң ве мивәңиз узак галсын дийип, сизи везипә белледим. Шейлеликде, Мениң адым билен Атадан нәме дилесеңиз, Ол сизе берер. **17** Мениң сизе буйругым шу:

бири-бириңизи сөйүң. Дүңйәниң йигрентгиси **18** Дүңйә сизи йигренсе, онуң сизден өң Мени йигренендигини билиң. **19** Дүңйәден болан болсаңыз, дүңйә сизи өзүниңкилер кимин сөөрди. Йөне дүңйәден дәлдигиңиз үчин, Мениң сизи дүңйәден сайлап аланлыгым үчин, ине, шунуң үчин дүңйә сизи йигренйәр. **20** Мениң сизе „Гул өз агасындан улы дәлдир“ диен сөзүми яда салың. Олар Мени ызарлан болсалар, онда сизи-де ызарларлар. Мениң сөзүми тутан болсалар, сизиңкини-де тутарлар. **21** Олар сизе бу затларың әхлисини Мениң адым себәпли әдерлер, чүнки олар Мени Иберени танамаярлар. **22** Мен гелип, олар айтмадык болсадым, онда гүнәлери болмазды, йөне инди гүнәлери үчин өтүнчлери ёкдур. **23** Мени йигренйән Мениң Атамы-да йигренйәндир. **24** Мен башгасының әтмедик ишлерини оларың арасында әтмедик болсам, онда гүнәлери болмазды, йөне инди гөрүп, хем Мени, хем-де Атамы йигрендилер. **25** Канунларында: „Мени нәхак йигрендилер“ дийип язылан сөз бержай болмалыдыр. **26** Атадан сизе иберилжек Гөвүнлик Берижим, ягны Атадан чыкан Хакыкат Рухы геленде, Мен хакда гүвәлик әдер. **27** Сиз-де гүвәлик әдерсиңиз, чүнки башдан Мениң билен биледиңиз.

16:1 Бу затлары сизе алданып, ёлдан чыкмазлыгыңыз үчин айтдым. **2** Сизи синагогалардан коварлар. Хава, сизи өлдүрен хер кесиң шейтмек билен Худая хызмат әдйәндириң өйтжек вагты гелер. **3** Бу ишлери әдерлер, себәби олар не Атаны, не-де Мени танаярлар. **4** Йөне Мен булары өзүнизе айдандыгымы вагты геленде ятларсыңыз дийип айтдым. Өзүм яныңызда боланым үчин сизе бу затлары башда айтмандым.

Мукаддес Рухуң ишлейши

5 Инди болса Мен Өзүми Иберене барярын. Сизден хич ким „Нирә барярысың?“ дийип сорамайар. **6** Йөне бу затлары айданым үчин сизиң йүрегиңиз гайгыдан доландыр. **7** Муңа гарамаздан, Мен сизе

хакыкаты сөзлейэрин: Мениң гитмегим сизе пейдадыр, Мен гитмесем, Гөвүнлик Берижи сизе гелмез, гитсем велин, Оны сизе иберерин. **8** Ол геленде, гүнэ, догрулык ве хөкүм бабатда дүнийэнин ялңышандыгыны аян эдер. **9** Гүнэ бабатда оларыңкы нэдогры, чүнки Маңа иман этмейэрлер. **10** Догрулык бабатда-да оларыңкы нэдогры, чүнки Мен Атама барярын, мундан бейлэк Мени гөрмерсиңиз. **11** Хөкүм бабатда-да оларыңкы нэдогры, чүнки бу дүнийэнин хөкүмдары хөкүм эдилендир. **12** Сизе айтжак ене көп затларым бар, йөне хэзир сиз олары гөтерип билмерсиңиз. **13** Эмма Хакыкат Рухы геленде, Ол сизе бүтин хакыката тарап ёл гөркезер, чүнки Ол Өз-Өзүнден айтмаз, нэме эшитсе, шоны аян эдер, гелжек затлары сизе билдирер. **14** Мени шөхратландырар, чүнки Ол Мениңкиден алып, сизе билдирер. **15** Атамың нэмеси бар болса Мениңкидир. Шуңа гөрэ-де, Мениңкиден алып, сизе билдирер диййэрин. **16** Аз вагтдан соң Мени гөрмерсиңиз, ене аз вагтдан соң Мени гөрерсиңиз, чүнки Мен Атама барярын».

Гайгыңыз шатлыга өврүлөр

17 Шонда Исаның шэгиртлериниң кэбирлери бири-бирине шейле дийдилер: «Онуң „Аз вагтдан соң Мени гөрмерсиңиз, ене аз вагтдан соң Мени гөрерсиңиз“, „Атама барярын“ диенине нэхили дүшүнмеликэ? **18** Аз вагтдан соң дийдиги нэмекэ? Онуң айдянына биз дүшүнмейэрис». **19** Иса Өзүне сораг бермек ислейэндиклерини билип шейле дийди: «Аз вагтдан соң Мени гөрмерсиңиз, ене аз вагтдан соң Мени гөрерсиңиз диййэним үчин бири-бириңизе сораг берйэрсинизми? **20** Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, сиз мөңнүрип ағларсыңыз, дүнийэ болса шатланар. Сиз гайгыланарсыңыз, йөне гайгыңыз шатлыга өврүлөр. **21** Аял догуржак вагты гам-гусса чекйэндир, чүнки сагады гелендир, йөне догранындан соң, ол бир адамың дүнийэ инендигиниң шатлыгы билен гайгы-гуссаны унудар. **22** Сиз барада хем шейле, сизиң-де хэзир гайгыңыз бар, эмма Мен сизи ене гөрерин, гөвнүңиз

галкынар, хич ким шатлыгыңызы сизден алмаз. **23** Шол гүн Менден хич зат сорамарсыңыз. Хакыкатдан-да, Мен сизе догрусыны айдярын, Атадан нэме дилесениз, Мениң адымың хатырасына Ол оны сизе берер. **24** Шу вагта ченли сиз Мениң адымдан хич зат дилемедиңиз. Дилэң, аларсыңыз, шатлыгыңыз долуп-дашар. **25** Мен бу затлары сизе тымсаллар билен айтдым, йөне вагт гелер, Мен тымсаллар билен геплемэн, Ата барада ач-ачан гүррүң берерин. **26** Шол гүн Мениң адым билен дилэрсиниз. Мен сизиң үчин Атадан дилэрин диймейэрин. **27** Чүнки Атаның Өзи сизи сөййэр, себэби, сиз Мени сөййэрсиниз, Мениң Атадан гелендигиме иман эдйэрсиниз. **28** Мен Атадан чыкып, дүңйэ гелдим. Инди болса дүңйэни терк эдип, Ата барярын». **29** Онуң шэгиртлери шейле дийдилер: «Ине, инди Сен хич бир тымсалсыз, ачык сөзлейэрсин. **30** Биз Сениң эхли затлары билйэндигиңи инди билйэрис, хич кимин Сенден сорамагына зерурлык ёк. Шоңа гөрэ-де, Сениң Худайдан гелендигиңе иман эдйэрис». **31** Иса оlara шейле дийди: «Инди иман эдйэрсинизми? **32** Ине, вагт гелер, хава, гелди хем, эхлиңиз өйүңизе-илиңизе дагап гидерсиниз, Мени еке галдырарсыңыз. Йөне Мен еке дэлдирин, чүнки Ата Мениң билендир. **33** Бу затлары Менде паракатлыгыңыз болсун дийип айтдым. Дүңйэде гайгы-гуссаңыз болар, эмма мерт болуң. Мен дүңйэни еңендирин».

Иса дога эдйэр

17:1 Бу затлары айдансоң, Иса гөзлерини Гөге дикип, шейле дийди: «Эй Ата, пурсат гелди, Оглуң-да Сени шөхратландылар ялы, Оны шөхратландыр. **2** Чүнки Сениң Оңа беренлериңиң эхлисине эбеди яшайыш берсин дийип, Сен Огла бүтин адамзат үстүнден хәкимият бердиң. **3** Эбеди яшайыш Сени, ялңыз хак Худайы ве Сениң иберениң Иса Месихи танамакдыр. **4** Маңа табшыран ишиңи бержай этмек билен, Сени Ер йүзүнде шөхратландырдым. **5** Эй Ата, дүңйэ дөрөмезден өң хузурыңда Маңа болан шөхрат билен инди Мени хузурыңда шөхратландыр. **6** Мен дүңйэдән Маңа берен Өз

адамларыңа Сениң адыңы танатдым. Олар Сениңкидир, олары Маңа Сен бердиң, олар Сениң сөзүңи тутдулар. **7** Инди олар Маңа берен әхли затларыңың Сендендигини билйәрлер. **8** Чүнки Маңа табшыран сөзлериңи олар етирдим. Олар кабул этдилер, Мениң, хақыкатдан-да, Сенден гелендигими билдилер. Мени Сениң иберендигиңе иман этдилер. **9** Олар үчин ялбарярын. Дүңйә үчин дәл-де, Маңа берен адамларың үчин ялбарярын, чүнки олар Сениңкидир. **10** Мениң әхли задым Сениңкидир, Сениңки-де Мениңкидир, Мен олар аркалы шөхратландым. **11** Инди Мен бу дүңйәде дәл, йөне олар әнтеқ дүңйәде. Мен Саңа гайдып барярын. Эй Мукаддес Ата, Маңа беренлериңи Өз адың билен гора, олар-да бизиң ялы болсунлар. **12** Мен олар билен биле болан вагтым Маңа беренлериңи Сениң адың билен горап сакладым. Язгы бержай болар ялы, хеләкчилик оглундан башга оларың хич бири хеләк болмады. **13** Мен инди Саңа барярын. Мен бу затлары дүңйәдекәм шатлыгым оларда долы болсун дийип айдярын. **14** Мен олар Сениң сөзүңи бердим, дүңйә олары йигренди, чүнки Мениң дүңйәден болмайшым ялы, олар-да дүңйәден дәлдирлер. **15** Олары дүңйәден алмагыңы дәл-де, яманлыкдан горамагыңы дилейәрин. **16** Мениң дүңйәден болмайшым ялы, олар-да дүңйәден дәлдирлер. **17** Олары хақыкатың билен мукаддес эт. Сениң сөзүң хақыкатдыр. **18** Сениң Мени дүңйә иберишиң ялы, Мен-де олары дүңйә ибердим. **19** Мен Өзүми олар үчин ниетлейәрин, олар-да хақыкат билен мукаддес болсун. **20** Мен диңе олар үчин дәл, әйсем, оларың сөзи билен Маңа иман этжеклер үчин-де дилег әдйәрин. **21** Оларың хеммеси бир болсун. Ата, Сениң Менде, Мениң-де Сенде болшум ялы, олар-да бизде болсун, шейлеликде, Мени Сениң иберендигиңе дүңйә иман әдер. **22** Маңа берен шөхратыңы Мен-де олар бердим, бизиң бир болшумыз ялы, олар-да бир болсун. **23** Мен оларда ве Сен Мендесиң. Мени Сениң иберендигиңи, Мени сөйшүң кимин олары-да сөйәндигиңи дүңйә билер ялы, олар бүтинлей бирликде болсун. **24** Эй адыл Ата, Сениң Маңа беренлериң-де, болан еримде Мениң билен биле болуп, Маңа берен шөхратыңы гөрмеклериңи ислейәрин, чүнки Сен Мени дүңйә

дөрөмөздөн өң сөйүпдиң. **25** Эй догры Ата, дүңйә Сени танамады, эмма Мен Сени танадым, булар хем Мени Сениң иберендигиңи билдилер. **26** Сениң Маңа болан сөйгиң оларда болсун, Мен-де оларда болайын дийип, адыңы оларга билдирдим ве билдирерин».

Иса тутуляр

18:1 Бу затлары айдансоң, Иса шәгиртлери билен биле Кидрон чайының аңырсына гитди. Ол ерде бир баг барды. Иса шәгиртлери билен биле шол бага гирди. **2** Оңа хайынлык эден Иуда-да ол ери билйәрди, чүнки Иса шәгиртлери билен, көпленч, шол ерде душушарды. **3** Шонуң үчин-де Иуда бир топар эсгер билен бирликде, баш руханылардан ве фарисейлерден серкерделер алып, пануслы, чыралы ве яраглы шол ере барды. **4** Иса Өз башына дүшжек әхли зады биленсоң, өңе чыкып, оларга: «Кими гөзлейәрсиниз?» дийди. **5** Олар Оңа: «Насыралы Исаны» дийип жогап бердилер. Иса оларга: «Ол – Мен» дийди. Оңа хайынлык эден Иуда-да олар билен биле дурды. **6** Иса оларга «Ол – Мен» диенде, олар ыза чекилип, ере йыкылдылар. **7** Иса олардан ене: «Кими гөзлейәрсиниз?» дийип сорады. Олар-да: «Насыралы Исаны» дийдилер. **8** Иса оларга: «Мен сизе „Ол – Мен" дийдим ахырын, Мени гөзлейән болсаңыз, булары гойберин, гитсинлер» дийди. **9** Иса муны «Маңа беренлериңиң хич бирини йитирмедим» диен сөзи бержай болсун дийип айтды. **10** Шол вагт Симун Петрус янындакы гылыжы сырды-да, баш руханының хызматкәрини уруп, онуң саг гулагыны кесди. Ол хызматкәриң ады Малхусды. **11** Иса Петрусга: «Гылыжыңы гынына сал. Атамың Маңа берен кәсесини ичмәйинми?» дийди. **12** Онсоң эсгерлер, оларың баштутаны ве ехудыларың нөкерлери Исаны тутдулар ве даңдылар. **13** Оны илки Ханнаның янына алып бардылар. Ханна шол йылкы баш руханы Каяфаның гайынатасыды. **14** Халк үчин бир адамың өлмеги ягшыдыр дийип, ехудыларга маслахат берен хем Каяфады.

Петрус Исаны инкэр эдйэр

15 Симун Петрус билен ене бир шэгирт Исаның ызына дүшүп гитдилер. Яңкы шэгирт баш руханы билен өңден таныш болансон, ол Иса билен биле баш руханының ховлусына гирди. **16** Йөне Петрус дашарда гапының агзында дурды. Онсоң баш руханы билен таныш шэгирт дашарык чыкды-да, гапыны сакляян аяла бир затлар айдып, Петрус ичерик салды. **17** Гапыны сакляян аял Петруса: «Сен-де бу Адамың шэгиртлеринден-э дэлсиң?» дийди. Ол: «Ёк» дийип жогап берди. **18** Хованың совуклыгы үчин хызматкэрлер ве нөкерлер от якып, чоюнып дурдулар. Петрус хем оларың янында йылнып дурды.

Баш руханы Исаны сорага чекйэр

19 Баш руханы Исадан Онуң шэгиртлери, таглыматы хакда сораг эдйэрди. **20** Иса оңа шейле жогап берди: «Мен дүнийэ ач-ачан айтдым. Хемише ехудыларың йыгнанян синагогаларында, ыбадатханада сапак бердим, гизлин зат айтмадым. **21** Нэме үчин Менден сораярсың? Нэме айданымы эшиденлерден сора, ине, олар Мениң нэме айданымы билйэндир». **22** Бу затлары айданда, шол ерде дуран нөкерлериң бири: «Баш рухана шейле жогап берйэрсиңми?» дийип, Исаның дулугына урды. **23** Иса оңа: «Мен нэдогры айдан болсам, нэдогрыдыгыны субут эт, эгер-де догры айдан болсам, онда, нэме үчин Мени урярсың?» дийди. **24** Онсоң Ханна Исаның элини даңдырып, Оны баш руханы Каяфаның янына иберди.

Петрус Исаны ене инкэр эдйэр

25 Симун Петрус ол ерде йылынып дурды. Оңа: «Сен хем Онуң шэгиртлеринден-э дэлсиң?» дийдилер. Эмма ол: «Ёк» дийип инкэр этди. **26** Петрусың гулагыны кесен адамының гарындашы, баш руханының хызматкэрлеринден бири: «Мен сени багда Онуң билен

гөрмедимми?» дийди. **27** Петрус ене инкәр этди, эдил шол вагт хораз гыгырды.

Иса Пилатусың өңүнде

28 Онсоң Исаны Каяфаның янындан хөкүмет көшгүне алып бардылар. Даңданды. Арассачылык дүзгүнини бержай этмек хем-де Песах нахарыны дүзгүн боюнча иймек үчин, ехудылар хөкүмет көшгүне гирмедилер. **29** Шейлеликте, Пилатус оларың янына гелип: «Бу Адамы нәмеде айыплайарсыңыз?» дийип сорады. **30** Олар: «Бу Адам женаятчы болмадык болса, Оны тутуп, сениң яныңа гетирмездик» дийип жогап бердилер. **31** Пилатус олар: «Бейле болса, Оны алың-да, өз кануныңыз боюнча хөкүм чыкарың» дийди. Ехудылар Пилатуса: «Бизиң кимдир бирини өлүме хөкүм этмәге хакымыз ёк» дийдилер. **32** Шейлелик билен, Өзүниң нәхили өлүм билен өлжеги барада Исаның ышарат эдип айдан сөзлери бержай болмалыды. **33** Пилатус ене хөкүмет көшгүне гирди-де, Исаны чагырып Оңа: «Сен ехудыларың патышасымы?» дийди. **34** Иса оңа: «Муны өзүңден айдярсыңмы я Мен хакда башгалар саңа айтдымы?» дийди. **35** Пилатус Иса шейле дийди: «Эйсем мен ехудымы? Сени Өз халкың билен баш руханылар тутуп гетирдилер. Сен нәме этдиң?» **36** Иса шейле жогап берди: «Мениң патышалыгым бу дүнийәден дәл. Эгер-де Мениң патышалыгым бу дүнийәден болан болса, онда хызматкәрлерим Мени ехудыларың элине бердирмежек болуп гөрешердилер, йөне Мениң патышалыгым бу ерден дәл». **37** Пилатус Оңа: «Онда, Сен патышамы?» дийди. Иса шейле жогап берди: «Мениң патышадыгым өзүң айдярсың. Мен хакыката гүвәлик этмек үчин догулдым, шонуң үчин хем дүнийә гелдим. Хакыкатың тарапдары болан хер бир киши Мениң сесими эшидер». **38** Пилатус Оңа: «Хакыкат нәме?» диенинден соң, ене ехудыларың янына барып, олар: «Мен Ондан хич бир язык тапмадым. **39** Йөне адатыңыз боюнча, Песахта мен бир туссагы бошатмалыдырын. Сиз ехудыларың патышасыны бошатмагымы ислейәрсиңизми?» дийди.

40 Олар ене гыгырышып: «Оны дэл, Бараббасы!» дийишдилер. Бараббас болса бир гаракчыды.

Иса өлүмө хөкүм эдилйэр

19:1 Сонра Пилатус Исаны енчмеклиги буюрды. **2** Эсгерлер тикенден тэч өрүп, Онуң башына гейдирдилер, эгнине гырмызы дон гейдирдилер. **3** Янына барып: «Салам, эй, ехудыларың патышасы!» дийшип, Онуң дулугына шарпык чалдылар. **4** Пилатус ене дашарык чыкып, олара: «Онда хич бир язык тапманлыгымы билмегиңиз үчин, ине, Оны сизиң яныңыза гетирйэрин» дийди. **5** Иса башы тикенден тэчли, гырмызы донлы дашарык чыкды. Пилатус олара: «Ине, ол Адам!» дийди. **6** Баш руханылар ве нөкерлер Исаны гөрүп: «Хача чүйлэң, хача чүйлэң!» дийип гыгырышдылар. Пилатус олара: «Оны экидип, өзүңиз хача чүйлэң, чүнки мен Онда хич бир язык тапмадым» дийди. **7** Ехудылар оңа шейле жогап бердилер: «Бизинң бир канунымыз бар, шол канун боюнча Ол өлмели, чүнки Ол Өзүне Худайың Оглы диййэр». **8** Бу сөзлери эшиден Пилатус хас-да горкды. **9** Ол ене хөкүмет көшгүне гирип, Исадан: «Сен нирели?» дийип сорады. Эмма Иса оңа жогап бермедди. **10** Пилатус Оңа: «Сен мениң билен геплешмейэрсини? Сени бошатмага-да, хача чүйлемэге-де мениң ыгтыярымың бардыгыны билйэрсини?» дийди. **11** Иса оңа шейле жогап берди: «Саңа ёкардан берилмедик болса, Маңа хич хили ыгтыярың болмазды. Шонун үчин-де, Мени сениң элиңе берениң гүнэси хас-да улудыр». **12** Шондан бейлэк Пилатус Исаны бошатмага сынанышды, йөне ехудылар гыгырышып: «Оны бошатсаң, сен кайсарың досты дэлсин, ким-де ким өзүни патыша этсе, ол кайсара гаршыдыр» дийдилер. **13** Пилатус бу сөзлери эшиденде, Исаны дашарык чыкарып, Дашлы Мейданчада, ивритче Габбата дийилйән ерде хөкүм күрсүсинде отурды. **14** Песах байрамына тайярлык гүни гүнортана голай Пилатус ехудыларга: «Ине, патышаңыз!» дийди. **15** Олар: «Ёк эт, ёк эт, Оны хача чүйле!» дийип гыгырышдылар. Пилатус олара:

«Патышаңызы хача чүйлэйинми?» дийди. Баш руханылар: «Бизин кайсардан башга патышамыз ёкдур» дийип жогап бердилер. **16** Онсоң Пилатус хача чүйлемек үчин Исаны оларың ыгтыярына берди. Олар Исаны алып гитдилер.

Иса хача чүйленйэр

17 Иса Өз хачыны гөтерип, Келлечанак – ивритче Голгота дийилйән ере чыкды. **18** Ол ерде Оны ве Онуң янында ене ики адамы хача чүйледилер: оларың бири Онуң бу тарапында, бейлекиси ол тарапындады, Иса болса ортадады. **19** Пилатус бир тагтаның йүзүне: «НАСЫРАЛЫ ИСА, ЕХУДЫЛАРЫҢ ПАТЫШАСЫ» дийип язды-да, хачдан асды. **20** Ехудыларың көпүси бу язгыны окадылар, чүнки Исаның хача чүйленен ери шәхере якынды. Бу язгы ивритче, грекче ве латынча язылыпды. **21** Ехудыларың баш руханылары Пилатуса: «„Ехудыларың патышасы" дийип язма-да, „Бу Адам: Мен ехудыларың патышасыдырын дийди" дийип яз» дийдилер. **22** Пилатус оlara: «Язжагымы эййәм яздым» дийип жогап берди. **23** Исаны хача чүйлән эсгерлер Онуң эгин-эшигини алып, хер эсгер үчин бир пай эдип дөрт бөлдүлөр. Ене бир көйнек барды. Бу көйнек тикилги дәл-де, тутушлыгына докалгыды. **24** «Эгин-эшигими өзара пайлашдылар, эшигим үчин биже атдылар» диен Язгы бержай болар ялы, эсгерлер: «Муны йыртман, биже атышалың, киме дүшсе, шонункы» дийишдилер. Шейле хем этдилер. **25** Исаның хачының янында Онуң эжеси ве эжесиниң аял доганы, Клеопасың аялы Меръем ве магдалалы Меръем дурды. **26** Иса эжесини, онуң янында Өзүниң говы гөрийән шәгирдиниң дураныны гөрүп, эжесине: «Эй хатын, ине, сениң оглуң» дийди. **27** Онсоң шәгирде: «Ине, сениң эжен» дийди. Шондан соң яңкы шәгирт оны өз өйүне алды.

Исаның өлүми

28 Онсоң Иса әхли задың тамам болуп баряныны билип, Мукаддес

Язгының бержай болмагы үчин, «Сувсадым» дийди. **29** Шол ерде сиркеден долы бир гап дурды. Эсгерлер бир губканы сиркә батырдылар-да, найза дакып, Онуң агзына тутдулар. **30** Иса сиркәни дадып: «Хеммеси бержай болды!» дийди-де, башыны эгип жан берди. **31** Сабадың өң янындакы тайярлык гүни болансоң, жесетлер Сабат гүни хачда галмасын дийип, (чүнки Сабат гүни мөхүм гүнди) ехудылар Пилатусдан хача чүйлененлериң инжиклерини дөвүп, жесетлери ашак дүшүртмеги хайыш этдилер. **32** Шейлелик билен, эсгерлер барып, биринжиниң ве онуң билен биле хача чүйленен бейлекиниң инжиклерини дөвдүлөр. **33** Йөне Исаның янына гелип, эййәм өлендигини гөрөнлеринде, олар Онуң инжиклерини дөвмедилер. **34** Муңа гарамаздан, эсгерлериң бири найза билен Онуң бөврүни дилди, шол бада-да ган ве сув чоғдурылды. **35** Гөрөн шаят болды, онуң шаятлыгы хакдыр. Ол сиз иман эдер ялы, өзүниң догры айдяныны билйэндир. **36** Чүнки бу иш «Онуң хич бир сүңки дөвүлмез» диен Язгының бержай болмагы үчин болды. **37** Башга бир Язгыда болса «Беденини дилен Адамларына середерлер» дийилйәр. Исаның жайланышы **38** Онсоң Исаның шәгирди болан, йөне ехудылардан горкуп, муны яшырян ариматиялы Юсуп Онуң жеседини хачдан айырмага Пилатусдан ругсат сорады. Пилатус муңа ругсат берди. Ол барып, Исаның жеседини хачдан айырды. **39** Озал гижәниң ичинде Исаның янына баран Никодимос-да йүз гадага голай гарышык мүр ве сарысабыр ягыны алып гелди. **40** Олар Исаның жеседини алып, ехудыларың жайлама адаты боюнча, Оны якымлы ыслы яг сепилен кепене доладылар. **41** Исаның хача чүйленен еринде бир баг ве багда хениз хич ким жайланмадык бир тәзе мазар барды. **42** Ехудыларың Сабада тайярлык гүни боланы үчин Исаны шол ерде гойдулар, чүнки мазар якынды.

Исаның дирелиши

20:1 Хепдәниң илкинжи гүни, энтек гараңкыка, Магдалалы Меръем ирден мазара баранда, дашың мазардан айрыландыгыны гөрди. **2** Ол

деррев ылгап, Симун Петруса ве Исаның говы гөрйән бейлеки шәгирдиниң янына барды-да, олар: «Ребби мазардан чыкарып әкидипдирлер, Оны ниреде гояндыкларыны билмейәрис» дийди. **3** Петрус билен бейлеки шәгирт деррев чыкып, мазара тарап гитдилер. **4** Оларың икиси-де ылгаярды, йөне бейлеки шәгирт Петрусдан чалт ылгап, мазара ондан өң барды. **5** Ол эглип середенде, мазарың ичинде кепен маталарың ятандыгыны гәрди, йөне ичерик гирмеди. **6** Шол вагт онуң ызындан Симун Петрус хем гелди. Ол мазара гирип, кепениң ерде ятаныны, йөне Исаның башына оралан яглыгың кепен билен бир ерде болман, айры бир ерде саралгы ятаныны гәрди. **8** Соңра мазара ондан өң баран шәгирт хем мазарың ичине гирди-де, оны гөрүп иман этди. **9** Чүнки олар Исаның дирелжекдиги хакдакы Мукаддес Язга хенизе ченли дүшүнмәндилер.

Иса мағдалалы Меръеме гөрүнйәр

10 Соңра шәгиртлер өйлерине гайтдылар. **11** Меръем болса мазарың янында агламага дурды. Ол аглап дурка, эглип мазарың ичине середенде, ики саны ак эшикли перишдә онуң гөзи дүшди. Оларың бири Исаның жесединиң ятан ериниң башужунда, бейлекиси-де аягужунда отырды. **13** Олар оңа: «Әй начар, сен нәме үчин аглаярсың?» дийдилер. Ол-да олар: «Реббими мазардан чыкарып әкидипдирлер, Оны ниреде гояндыкларыны билмейәрин» дийди. **14** Муны айдансоң, ызына середенде, ол Исаның дурандыгыны гәрди, йөне Оны танамады. **15** Иса оңа: «Әй начар, сен нәме үчин аглаярсың? Кими гөзлейәрсиң?» дийди. Меръем Оңа багбандыр өйдүп: «Әй ага, мазардан Оны сен әкиден болсаң, ниреде гояныңы маңа айт, мен Оны алып гидейин» дийди. **16** Иса оңа: «Меръем!» дийди. Ол хем Оңа тарап гаңрылып, ивритче: «Реббуни!» дийди. Бу «Мугаллым» диймекдир. **17** Иса оңа: «Маңа галташма, чүнки Мен әнтәк Атамың янына чыкамоқ, йөне доганларымың янына бар-да, олар Мениң Атамың ве сизиң Атаңызың, Мениң Худайымың ве

сизиң Худайыңызың янына чыкып барянымы айт» дийди. **18** Магдалалы Меръем барып, Ребби гөрөндигини, Реббиң өзүне айданларыны шәгиртлере хабар берди.

Иса шәгиртлерине гөрүнйәр

19 Хепдәниң шол илкинжи гүни агшамара Исаның шәгиртлери ехудылардан горкуларына гапылары гуллап, бир өйде үйшүшип отыркалар, Иса гелди. Иса оларың орталарында дуруп: «Сизе парахатлык!» дийип, оlara йүзленди. **20** Муны айдып, оlara Өз эллерини, бөврүни гөркезди. Шәгиртлери Ребби гөрүп шатландылар. **21** Иса оlara ене: «Сизе парахатлык! Атамың Мени ибериши ялы, Мен-де сизи иберйәрин» дийди. **22** Соңра болса оларың үстүне үфләп гойберди-де: «Мукаддес Рухы алың. **23** Сиз кимиң гүнәсини багышласаңыз, ол багышланар, кимиң гүнәсини гечмесеңиз, ол гечилмез» дийди.

Иса Томаса гөрүнйәр

24 Онкилериң бири болан Экиз дийилйән Томас Иса гелен махалы оларың янында дәлди. **25** Бейлеки шәгиртлер оңа: «Ребби гөрдүк» дийдилер. Йөне ол: «Мен Онуң эллеринде чүйлериң ызыны гөрүп, шол ызлара бармакларымы дегирмесем, бөврүне элими дегирмесем, асла ынанмарын» дийди. **26** Секиз гүнден соң, шәгиртлер ене өйдекәлер, Томас хем оларың арасындады. Гапылар гулплы болса-да, Иса гелип, оларың ортасында дурды-да: «Сизе парахатлык!» дийди. **27** Онсоң Иса Томасың янына барып, оңа: «Бармагыңы бу ере дегир, эллерими гөр, элиңи узат-да, бөврүме дегир, имансыз болма, иманлы бол» дийди. **28** Томас Оңа: «Реббим, Худайым!» дийди. **29** Иса оңа: «Сен Мени гөрениң үчин иман этдиң. Мени гөрмән иман эденлер нәхили багтлы!» дийди. **30** Иса шәгиртлериниң янында бу китапда язылмадык башга-да көп аламатлар гөркезди. **31** Йөне булар сизиң Исаның Худайың Оглы

Месихдигине иман этмегиңиз ве иман эдип, Онуң ады билен яшайша говушмагыңыз үчин язылды.

Иса көлүң кенарында

21:1 Булардан соң, Иса Тиберия көлүниң кенарында пейда болуп, ене шәгиртлерине гөрүнди. Ол Өзүни шейле гөркезди: **2** Симун Петрус, Экиз дийилйән Томас, Желиләниң Кана шәхеринден болан Натанаел, Зебедейиң огуллары ве Исаның шәгиртлеринден ене икиси билеликдедилер. **3** Симун Петрус оlara: «Мен балык тутмага гидйәрин» дийди. Олар-да она: «Биз-де сениң билен гитжек» дийдилер. Барып, гайыга мүндүлер, йөне ол гиже хич зат тутуп билмедилер. **4** Эртир ир билен Иса кенарда дурды, йөне шәгиртлери Онуң Исадыгыны билмедилер. **5** Иса оlara: «Эй балалар, иймәге бир задыңыз бармы?» дийди. Олар: «Ёк» дийип жогап бердилер. **6** Иса оlara: «Горуңызы гайыгың саг тарапындан саллаң, тутарсыңыз» дийди. Олар торы салладылар, балыгың көплүгинден яңа торы чекип чыкарып билмедилер. **7** Шонда Исаның говы гөрйән шәгирди Петруса: «Бу – Реб!» дийди. Симун Петрус Онуң Ребдигини эшиден бадына гейимини билине орап, (ол ялаңачды) өзүни көле оклады. **8** Бейлеки шәгиртлер болса балык торуны чекип, гайык билен йүзүп гелдилер, олар кенардан узак болман, онуң ики йүз арчын чемеси якынындадылар. **9** Олар гуры ере чыканларында, көмүр одуның янып дурандыгыны гөрдүлер, көзүң үстүнде болса балык билен чөрек барды. **10** Иса оlara: «Инди тутан балыкларыңыздан гетириң» дийди. **11** Симун Петрус гайыга мүнүп, йүз элли үч саны уллакан балыкдан долы торы кенара чыкарды. Балык шейле көп болса-да, тор йыртылманды. **12** Иса оlara: «Гелиң, нахар эдиниң» дийди, йөне шәгиртлериң хич бири Ондан «Сен ким?» дийип сорамага йүрек эдип билмеди, чүнки Онуң Ребдигини олар билйәрдилер. **13** Иса гелди-де, чөреги алып, оlara берди, балыгы-да шейтди. **14** Бу Исаның диреленден соң, шәгиртлерине үчүнжи гезек гөрнүшиди.

Иса, Петрус ве Яхя

15 Олар нахар эдинип боланларындан соң, Иса Симун Петруса: «Эй, Яхяның оглы Симун, сен Мени булардан артык сөййәрсинми?» дийди. Симун Оңа: «Хава, я Реб, Сени сөййәнлигими Өзүң билйәнсин» дийди. Иса-да оңа: «Гузуларымы отлат» дийди. **16** Иса икинжи гезек ене оңа: «Эй, Яхяның оглы Симун, Мени сөййәрсинми?» дийди. Ол-да Оңа: «Хава, я Реб, Сени сөййәнлигими Өзүң билйәнсин» дийди. Иса-да оңа: «Гоюнларымы бак» дийди. **17** Иса оңа үчүнжи гезек: «Эй, Яхяның оглы Симун, Мени сөййәрсинми?» дийди. Петрус Онуң үчүнжи гезек «Мени сөййәрсинми?» дийип соранына гайгыланды, Оңа: «Я Реб, Сен әхли зады билйәнсин, Сени сөййәними-де билйәнсин» дийди. Иса оңа шейле дийди: «Гоюнларымы отлат. **18** Хакыкатдан-да, Мен саңа догрусыны айдярын, яшқаң өзүң билиңи гушап, халан ериңе гидйәрдиң, эмма гарраныңда эллериңи узадып дурарсың, сени башга бири гушандырып, халамаян ериңе алып гидер». **19** Ол муны Петруса онуң нәхили өлүм билен Худайы хорматлажақдыгына ышарат эдип айтды. Муны айдандан соң, оңа: «Мениң ызыма дүш» дийди. **20** Петрус-да өврүлип, Исаның говы гөрйән шәгирдиниң, ягны агшам нахары вагтында Исаның дөшүне япланып Оңа: «Я Реб, Саңа хайынлык этжек ким?» диениң-де, ызларына дүшүп гелйәнини гәрди. **21** Петрус оны гөрүп, Иса: «Я Реб, бу нәме болар?» дийди. **22** Иса оңа: «Мен Өзүм гелйәнчәм, онуң галмагыны ислейән болсам, саңа нәме? Сен Мениң ызыма дүш» дийди. **23** Шейлеликде, доганлар арасында бу шәгирт өлмез диен гүррүң яйрады. Эмма Иса оңа «Өлмез» диймән, диңе «Мен Өзүм гелйәнчәм, онуң галмагыны ислейән болсам, саңа нәме?» дийипди. **24** Бу затлара шаят болуп, шулары язан шәгирт шолдур. Биз онуң шаятлыгының хакдыгыны билйәрис. **25** Исаның башга-да эден ишлери гаты көпдүр. Олар бирин-бирин язылса, онда язылан китаплар дүңйә сыгмаз дийип пикир эдйәрин. Омын!